

Velja po pošti:

za celo leto naprej . . . K 50.—
za en mesec . . . „ 4.50
za Nemčijo celoletno . . . „ 55.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 60.—

V Ljubljani na dom

za celo leto naprej . . . K 48.—
za en mesec . . . „ K 4.—
V upravi prejeman mesečno . . . 3.50

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . K 10.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 12.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 15.—

SLOVENE

Inserati:

Enostopna politivsta (59 ar
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)

za enkrat . . . po 50 v
za dva- in večkrat . . . 45 „
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.

Poslano:

Enostopna politivsta K 1.—
Izhaja vsak dan izvenredni ne-
delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nevrnutna pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Državni zbor sklican pod
Seidlerjem IV.

Dunaj, 27. junija 1918.

Že zadnjič sem poročal, da Seidler vstraja in da bo še on poskusil, preden se poslovi od ministrskega stolca. Dočim so včeraj parlamentarci zatrjevali, da se križa že danes reši, se je situacija v toliko izpremenila, da Nemci hočejo na vsak način še nekaj časa obdržati Seidlerja zato, da se počasi vendarle sprijazni z mislijo njegovega odstopa. Delajo z njim, kakor zdravnik s starim bolnikom, ki mu vse moči odpovejo, in ga mora umetno hraniti, da ga ohrani pri življenju. Tako Nemci umetno hranijo Seidlerja. Možno je torej, da bo še en ali 2 tedna vstrajal Seidler na svojem mestu.

V tem času pa bo še enkrat poskušal z lepimi besedami in obljubami pri Poljaki. Tozadevni načrt je njegova kovačnica že izdelala. Že včerajšnja »Neue Freie Presse« je namigavala, da bi se dalo s Poljaki govoriti o odcepitvi Galicije, civilnem deželnem namestniku v Galiciji, vojnih odškodninah itd. To pot se bodo pa Nemci, kakor vsi znaki kažejo, nad Poljaki urezali, česar si sami ne prikrivajo. Vedo z vso sigurnostjo, da so ti poskusi le kamen v vodo in da Poljaki pod Seidlerjem pod nobenim pogojem ne glasujejo za državne potrebščine, ker so se naveličali praznih obljub in ker so pod sedanjim predstvom dr. Fertila vajeni hoditi druga, radikalnejša pota, ki so gotovo bolj primerna rešitvi poljskega vprašanja in koristnejša poljskemu narodu, kakor prejšnje pajdaštvo z nemškimi strankami. Poljaki so trdi.

Avstrijskim Nemcem se hoče olajšati padec vitez Seidlerja, zato se jih pripravljajo nanj z različnimi mahinacijami, kakor svoj čas na padec Černina, ko so bili Nemci najbolj prepričani o trdni poziciji grofa Černina, je on odhajal. Tako se bo zgodilo tudi to pot z Seidlerjem.

streljal pa na političnem streljahu ne bo več.

Temu slednjemu namenu in samo temu služi tudi zadnja izjava ministrov Seidlerjevega kabineta. V izjavi ga zagotavljajo svojih osebnih simpatij in soglasja, o poglavitnem, punctum saliens, da se z njim niso strinjali, o vladi potom § 14. pa izjavi molči. Časopisje je pa pred vsem to dejstvo ilustriralo in naši politični javnosti je precej vse eno, kakšen je Seidler kot oseba, pač pa ga presoja po njegovih dejanjih, zato je kot politik dogospodaril in so njegovi dnevi šteti.

Misija grofa Silva Tarouca se je pone-

srečila. Zdi se, kakor da vlada tega noče priznati, dasi o tem vrabci čivkajo. Ni treba posebne politične šole in bistroumnosti, da postane človeku to jasno, zato pa nas tudi nemške trenutne mahinacije ne bodo prepričale o nasprotnem, temveč le potrdile v prepričanju, da je nemški prestiž v notranji politiki podlegel poljskemu in da se bo okoli Poljakov sedaj sukalo vprašanje delazmožnosti državnega zbora, ki se utegne sklicati sredi julija.

Državni zbor se skliče še pod Seidlerjem. Zbornici se bo pa najbrž že predstavljal nov mož kot kabinetni šef, vendar bodo v novem ministrstvu ostali večino, če ne vsi dosedanja ministri, manjkal bo samo — Seidler.

Dunaj, 28. junija 1918.

Seidler torej ostane. Cesar ni sprejel njegove demisije. In državna zbornica bo sklicana k zasedanju dne 16. julija, da reši proračunski provizorij in da dokumentira svetu, da je Avstrija kljub vsem govoricam vendarle ustavna država. Drugega namena pač nima sklicanje parlamenta pod dr. Seidlerjem, ki ima večino zbornice proti sebi. Naj mu izrečejo nemške stranke še toliko zaupnic, nemški radikali ne bodo pripravili Seidlerju parlamentarne večine. Pod Seidlerjevo vlado bi torej ne bilo veliko upanja, da bi parlament zboroval.

Seidler se bo zopet pogajal s strankami. Skušal bo seveda dobiti vsaj del Poljakov, da bi se vzdržal glasovanja proti proračunu. Obljubljal jim bo veliko. Saj obljube pač nič ne stanejo. Toda Poljaki bi dali sami sebi udarec v obraz, ako bi po soglasnih sklepih Poljskega kola, da Seidler mora pasti, ne glasovali proti vladi. Da bodo ostali Poljaki v najodločnejši opoziciji proti Seidlerju, je danes gotova stvar. — V ponedeljek se bodo posvetovale nemške stranke, kako bi se dalo rešiti poostren nemški kurz, katerega zopet ogroža parlament.

V ponedeljek imamo dejansko ex-lex stanje. Proračunski provizorij poteče v nedeljo in vlada ne bo posegla po § 14., ker se boji posledic. Parlamentu bo predložen kratek proračunski provizorij in zbornica bi prešla že 16. julija v prvo branje provizorija.

V slovanskih parlamentarnih krogih se presoja položaj optimistično. Včeraj sem zapisal stavek, da se Seidler ne bo predstavil parlamentu kot kabinetni šef. Ta stavek podpisem tudi danes. Parlament bo pač zboroval, ker bi drugače državna kriza prešla v prekritičen štadij. Seidler bo pa šel. To je danes gotova stvar. — Vprašanje je, ali bo prišlo spoznanje, da niso slovanske dežele v Avstriji samo ko-

lonijalno ozemlje in da je treba narodom dati njihove pravice.

Angleška se pripravlja, da se preosnuje v zvezno državo — seveda to stori Angleška po lastni iniciativi — naši vodilni krogi pač nimajo za to še smisla, ker ne umevajo sedanje velike dobe.

Seidler ostane. — Državni zbor sklican.

Dunaj, 29. junija. »Wiener Zeitung« objavlja sledeče cesarjevo lastnoročno pismo:

Ljubi dr. vitez pl. Seidler!

Dasi v mojem lastnoročnem pismu z dne 23. junija t. l. pridržani poskus, da se premoste težave, ki so povzročile moje avstrijsko ministristvo, da je demisioniralo, dozdej še niso privedle do zaželjenega uspeha, se le nisem odločil sprejeti demisije in mora zato ministristvo še dalje ostati v uradu. Ker sem se pa tudi trdno odločil, naj ne nastane odmor v parlamentarnem vladnem načinu, sem sklenil sklicati državni zbor dne 16. julija t. l., da zopet prične svoje delovanje.

Eckartsau, 28. junija 1918.

Seidler l. r.

Karel l. r.

Kam plovemo?

Praga, 28. junija 1918.

Avstrijski narodi so že od starih časov navajeni na vladne krize. Kako novo ministristvo — to jim že ni nič posebnega. Koliko ministrskih predsednikov smo že imeli od leta 1848., ko se je začelo v Avstriji ustavno življenje. Naštetimo jih n. pr. samo od leta 1895.: Badeni, Gautsch, Thun, Clary, Wittek, Körber, Gautsch, Hohenlohe, Beck, Bienenrth, Gautsch, Stürgkh, Körber, Clam-Martinitz, Seidler. In če pomislimo, da je skoraj vsak ministrski predsednik svoje ministristvo še parkrat rekonstruiral — Bienenrth je imel na primer ministristvo I., II., III., Seidler je, kakor znano tudi parkrat rekonstruiral svoje ministristvo, dokler ga končno njegovi ministri sami niso »rekonstruirali« ter ga pustili na cedilu — dobimo v zadnjih 23 letih precejšnje število ministrstev.

Kaj pomeni to? Je to dobro ali slabo znamenje?

Tretja francoska republika je porabila v 40 letih 50 ministrov. Francoski pojav priča o razvitem političnem življenju in se dá razložiti, če pomislimo, da vlada v Franciji parlamentarizem: vlada v parlamentarni državi je le tako dolgo mogoča, dokler ima večino v zbornici. Kakor hitro zgubi večino — mora odstopiti. Strogi parlamentarizem je uveden tudi v An-

gliji, Italiji. Avstrija in Nemčija sta konstitucionalni državi — naš ministrski predsednik je tako dolgo na odru, dokler sta z njim cesar in parlament zadovoljna. Žalibog se naši ministrski predsedniki niso preveč zanimali za parlament in so se mnogokrat skrivali pred zbornico za cesarjevo osebo.

Po našem mnenju je sprememba v vladi v parlamentarni državi dobro znamenje — kaže, da se ljudstvo zanima za javno življenje; pri nas v Avstriji je pri vseh narodih — razen pri Nemcih, ki se bolj zanimajo za kanone — politično življenje razvito. Ali vse to nič ne pomeni — kdo pri nas upošteva pritožbe naroda?

Ministrska kriza, ki je danes državna kriza, se vleče kakor rdeča nit v politični zgodovini Avstrije. Kam plovemo — se moramo nehotе vprašati? Kako pridemo iz tega kaosa? Kdo ie zakrivil to mizerijo?

Kar nočemo mi Jugoslavo — isto hočejo Čehi-Slovaki, Poljaki, Rusini, Lahi, Rumuni. Je naravnost smešno, če človek čita dunajske liste, ki mislijo, da bo kriza s tem končana, če pride novomečen ministrski predsednik na oder. So res ti listi tako naivni. Je bil Seidler res tako otročji, misleč, da je s tem kriza končana, če si sestavi nemško-poljsko večino v parlamentu. Prepričani smo, da dobi bodoči ministrski predsednik za svoj provizorij večino na ta ali oni način ali državna kriza ostane! In če zapusti tudi polovica poslancev zbornico, da bi s tem dokumentirala svojo nezadovoljnost z državo — to je vendar avstrijskemu ministristvu predsedniku vseeno — glavna stvar, da jih je sploh nekaj zborovalo in četudi edini Wolf!

V Avstriji vlada na političnem polju anarhija v pravem pomenu besede — seveda na polju aprovizacije še večja. Dvajset milijonov prebivalstva zahteva svobodo. Toda odgovor Dunaja se glasi: »Vi ste veleizdajalci.«

Nemci so politično slepi in sploh ne vidijo na svetu druge stvari nego bajonet, puško, kanone in podobno. Mislijo kot

LISTEK.

Večeri ob Lemanu.

Spisal vseuč. prof. Maryan Morawski, S. J.
Po tretji izdaji predstavil France Fr. Stelč.

(Dalje.)

Ko je človek prvič padel in ga je izgnal iz Edena, je Bog človeku po očetovski obljubi, da bo prišel in mu podal roko. Ko se je začel izgubljati spomin na to najdražjo obljubo, je navdihnil s svojim duhom izbrane ljudi. Vera, ki ima svoj vir v Bogu, se vleče kot svetel pas z nebes skozi temno zgodovino človeštva; besede resnice, po katerih hrepeni človeštvo, vedno pogostejše padajo z neba; obljuba odrešenja, ki bo prišla od Boga, se vedno bolj razločno ponavlja. Duhovi, utrjeni od blodenj, že obračajo pozornost na ta jasni trak; srca, hrepeneča po Bogu, začenjajo nitreje biti. Čas izpolnitve velike obljube je prišel. Človeški duhovi so že dosti blodili, srca so že dosti trpela in so zadostno prepričana, da more priti odrešenje le od njega.

Obljuba se izpolni po božje — militaristi bolji kakor je človeštvo pričako-

Globoki poet, ki ga je ravnokar navajal g. Leroy, ki je čutil v srcu vso tesnost in vse blodnje človeštva, je obupno zaklinjal Boga, naj se pokaže na zemlji:

Razbij ta svod, ki te zakriva v nebu ... in pokaži se nam.

Govoril je to izživajoče, brez nade. Bog pa je to vendar že zdavnaj storil. Postal je človek in stopil na ta mali planet kot učitelj in odrešenik, prinašajoč luč in življenje.

In kaj se je zgodilo? Ali se je izpolnilo, kar je v navdušenju obetal poet Bogu — kar vsi čutimo, da bi se bilo moralo zgoditi?

Tedaj bo vse človeško pleme prevzeto padlo na kolena pred Teboj, o Gospod —?

Čudno: po 20 stoletjih tvori število onih, ki so na kolenih pred učlovečenim Bogom, komaj majhen del človeštva; večji del zemeljske oble izgleda podobno kot pred učlovečenjem. Lahko bi se zdelo, da se Bogu delo ni posrečilo.

Tako bi se lahko zdelo nam, ker smo enodnevne in se ne moremo vmisli v misli Onega, pri katerem je »tisoč let kakor en dan.« Religija, ki jo je prinesel učlovečeni Bog, obvladuje, pronica človeštvo, toda deluje počasi — kakor so delovale počasi tudi kozmične sile, ki so materialno oblikovale svet; — deluje počasi, ker Bogu ne gre za materialno zmago,

ampak za pridobitev prepričanja, za osvoboditev src, za to, da se človeštvo iz lastne volje dvigne do Njega: ker religija je vez, je poljub med Bogom, ki se iz radovoljne ljubezni sklanja k stvari in stvarji, ki se z istotako svobodno ljubeznijo dviga k njemu. Za to pa je treba časa. — Učlovečeni Bog stoji sredi človeštva in s svetlobo svojih božje-človeških lepote privlači k sebi. In vedno več duš se obrača k Njemu z vero, ljubeznijo, posnemanjem. In vse uganke življenja postanejo njihovi preprosti veri jasne; vse trpljenje se jim izpremeni v krepost in posvečenje, veliko bolj kakor se to zgodi po naravnem redu. Kristjani čutijo v svojih trpljenjih skrivnostno edinstvo s Kristusom, nazivajo trpljenja križe in tako priznavajo njihovo rešilno moč, in velikokrat se v teh križih povzpno do nadčloveške ljubezni. Na zemlji se množe predivne junaške kreposti. Duh, ki je z epopejo mučeništva vstopil v svet, ni izginil, samo razlil se je na veliko tisočev požrtvovalnih dejanj, ki so posamezno manj sijajna, a skupno tvorijo večjo svoto moralne popolnosti.

Veliko duš še ni opazilo učlovečenega Boga, še ni obrnilo oči v stran, kjer je on. Še vedno iščejo resnice po stranpotih zmote, ali sreče v grehu. Toda tudi one so ovce, ki jih bo pastir ob svojem času privedel v hlev. In ravno te zmote jih pri-ganjajo, kakor sem rekel, k povratku k

resnici. Če ne prej, bo vsaj takrat, ko se izpolni mera zmot, človeštvo prišlo po tem velikanskem ovinku do božje resnice, od katere se je v začetku oddaljilo. In koliko silneje in pristraneje jo bo potem varovalo, ker bo izkušnje poznalo, nje vrednost. Vse religije bodo razpadle v prah pred eno pravo religijo; to obljubo imamo iz Kristusovih ust. In vse znanosti pridejo poklekni pred to religijo in bodo pričale zanj. In človeške iskanjbe, ki do sedaj velikokrat množe človeško trpljenje, namesto da bi ga lajšale, in namesto, da bi raznašale po zemeljski obli svetlobo in mir, čisto raznašajo neresnico in sovraštvo — bodo našle svoj cilj, ko nazadnje bridke izkušnje upokore prevzetnost, ki je povzročila to kazen, ter bodo služile zemeljskemu življenju in k nebeškemu pomagale. Saj ni zastoj! Stvarnik narave in vseh sil, ki se v njej skrivajo, blagoslovljajoč pozval človeka, naj ji gospoduje, rekoč: »Podvržite si jo!« Ravno tako bo tudi socialne in politične pravice, ki so do danes še polne divjih in poganskih elementov, proniknil nazadnje evangeljski duh, ki počasi svet preokreva. Evangelij si je do sedaj pridobil število posameznikov, zavladal tuintam v rodbinah; toda v javno življenje, v politiko, v razmerje med državami še ni prav nič prodrl. In vendar nima samo moči, da posvečuje posameznike, ampak tudi socialno silo, ki stremi na pre-

učenci Kanta, da bo moč odločila o usodi sveta. Ni to skrajna naivnost? Štiri cela leta že traja vojna — a še niso prišli do prepričanja, da se bo treba vendar sporazumeti z narodi. Ali imajo še premalo sovražnikov?

Gospodarska obnovitev goriške dežele.

Gorica, 29. jun. 1918.

Mnogo beguncev se je vrnilo v opustošeno goriško deželo, kjer pridno delajo na poljih in vinogradih. Njih stanje pa je tužno in je skrajna potreba, da se vladni sistem spremeni. Če človek pogleda, kje da stanujejo, kaj uživajo in kako delajo ti ubogi ljudje, se mora nad njimi zločiti. Kljub temu so jim po dveh mesecih odtegnili begunsko podporo. Zastoj je bilo vse naše opominjanje in pisarjenje, naj se begunski podpora plačuje dalje. Tistim, ki so se vrnili domov, pobirajo že plačilne pole. To je kruto postopanje avstrijske vlade. Sem naj bi prišli dunajski gospodje in naj bi pregledali opustošeno zemljo, potem bi lahko spoznali, da se na taki zemlji za sedaj ne da še živeti. Trtice so vse porezane, sadno drevje posekano, zemlja vsa v globokih jarkih in jamah. Poleg tega so hiše razdejane. Za barake so morali sami begunci skrbeti. Postavljanje barak jim je vzelo skoraj en mesec dela. In v dveh mesecih po vrnitvi naj bi se begunci po mnenju dunajske nemške gospode že sami preživljali! Ali je to mogoče? O, ko bi naše ljudstvo bilo nemško, bi gotovo drugače delali z njimi! Dajali bi tistim, ki bi se vrnili, še posebne podpore in nagrade. Toda o tem bodo poslanci govorili na pristojnem mestu. Druga krivica, ki se je storila našemu ubogemu ljudstvu, je nemško bradništvo, ki je nastavljeno za obnovitev goriške dežele. Na slovenske vloge dobivamo nemške odgovore. Pri poljedelskem odseku ne razume ravnatelj Ripper niti ene slovenske besedice. Prav tako je tudi pri odseku za slovenska semena. Pač pa znajo ti Nemci zabavljati našim slovenskim poslancem, češ, da se brigaajo za druge reči (Jugoslavijo) mesto za begunce in obnovitev dežele in da bi lahko imeli že zakon za odškodnino itd. Toda naše ljudstvo že dobro ve, kdo je kriv, da nimamo parlamenta in kdo da zavlačuje vse delo. Ljudstvo prihaja vedno bolj do prepričanja, da je edina rešitev le lastna moč v združenju. Jugoslaviji pod habsburškim žezlom. Nemci so nam krivični in škodoželjni. Od njih nimamo Jugoslavi ničesar pričakovati. To je dragoceno spoznanje, ki smo je dobili v tem prežalostnem času.

S Slovaškega.

V zadnjem času se je jelo svitati tudi v Slovaki. Merodajni činitelji so začeli pojmovati pomen tiska in se trudijo, da bi slovaški tisk okrevljal na ranah, ki mu jih je prizadela sedanja svetovna vojna. Budimpeštansko založniško društvo je vložilo na merodajno politično oblast prošnjo, da bi mu bilo dovoljeno izdajati »Slovensky Dennik« (slovaški dnevnik). Za slovaški dnevnik se je zdaj zavzela slovaška narodna stranka, ki je na svojem poslednjem zborovanju v Turčanskem Sv. Martinu sklenila prositi, da bi smeli tudi Slovaki izdajati svoj dnevnik.

Budimpeštansko založniško društvo deluje zdaj, ko še ni dovoljen dnevnik, na reorganizaciji »Slovenskega Tyždennika«, ki se je izpopolnil, razširil ter je postal iz gospodarskega lista političen list, ki hoče nadomeščati vsaj deloma bivši dnev-

obrazbi družbe v božjem duhu. Ta moč, ki jo je dalo nebo, se mora uresničiti. Nekateri mislijo, da se je že v srednjem veku uresničila v krščanski državi, toda to je bil samo majhen poskus v razmerju do vsega človeštva in na jako sirovem in barbarškem materialu. V srednjem veku sta bili verska in svetna sila združeni, semintje se sploh nista ločili; v novejšem času sta ti dve moči prišli do samozavešči in si stojita nasproti; šele ko bo ta proces končan, si bosta podali z vso zavestjo in voljo roke in se bosta združili v eno božje kraljestvo na zemlji.

Sveto pismo starega in novega zakona ne obeta Kristusovemu kraljestvu polovično vlade, omejene samo na nekatere narode, ampak splošno, po celi zemlji. Eden izmed prerokov pravi: »Dam ti narode, tvojo dedščino, in meje zemlje, tvojo posest.« Drugi pravi: »Vsi narodi in pokolenja in jeziki mu bodo služili... in kraljestva njegovega ne bo konca.« Tretji vidi to kraljestvo v obliki gore vzvišene nad hribe — in k njej pojdejo, pravi, vsi narodi — nauče so polov Gospodovih, hodili bodo po njegovih stazah in prekovali svoje meče v lemeže, svoje sulice v srpe; nič več ne bo dvignil narod meča proti narodu in nič več se ne bodo vadili za boj.« —

(Dalje.)

nik. Naročnina stane 16 kron. List informira zanesljivo in zvesto o slovaškem življenju in zasluži, da bi se bral tudi po drugih slovanskih krajih in to tem bolj, ker stoji na podlagi češko-slovaške enote. Postopovanje v Turčanskem Sv. Martinu je važno tudi vsled tega, ker se je poleg akcije za slovaški dnevnik sklenilo tudi izdajati poljudne politične knjižice za široke mase slovaškega naroda. Stranka je sklenila poskusiti s politično agitacijo med slovaškim ljudstvom predvsem s tiskano besedo. V tem vidimo velik napredek v kulturnem in političnem slovaškem razvoju. Le obžalovati je treba, da so merodajni slovaški činitelji prišli šele zdaj do teh razorov. Po našem mnenju je bilo povsem napačno, da je slovaška narodna stranka v poslednjih dveh desetletjih tako razsipala denar ob volitvah. Posnemali so vsaj deloma taktiko polit. mažarskih strank, katere so si pridobile privrženice in somišljenike le s pijačo in penazi. Slovaška stranka je pa ob volitvah delovala z žganjem, vinom, prapori, peresi, trakovi, z godbo i. t. d. Na tak način se je izmetalo v eni sami volilni dobi (v 8—10 okrajih) 50—100.000 kron. A uspehi, ki so jih z vsem tem dragim denarjem dosegli, so bili presneto piškavi in minljivi. Jasno je, da bi se bila za isti denar izvršila vse drugačna tiskovna agitacijska borba. Razdelilo bi se bilo lahko med narod sto in stotisoče letakov.

Obenem se je zbudilo v Slovaki tudi živo zanimanje za slovaško šolstvo. Posebno srednjih šol si Slovaki želijo. Prvo gimnazijo je želela imeti v svojem središču Brezova (v nitranski stolici). Brezovski meščani so nabrali v ta namen čez 16.000 kron. A »vitežki« Mažari so denar kar zaplenili, češ, da se smejo za časa vojne na Ogrskem nabirati prispevki samo s podžupanovim dovoljenjem. — Ali prej nego brezovska gimnazija, bo otvorjena slovaška gimnazija v Stari Pazovi (v sremski stolici v Slavoniji). To mestoce je po veliki večini slovaško, izmed 8000 prebivalcev je skoraj 7000 Slovakov. Tamošnji meščani so nabrali za gimnazijo med seboj v nekoliko dneh 18.500 K. Prispevke nabirajo naprej. Če bo k zbirki prispevalo — kar je vsekakor pričakovati — tudi mesto in evangelska cerkev v Stari Pazovi ter slovaška evangelska cerkev v Slavoniji (Slovakov, večidel evanglikov, je v Slavoniji do 30.000), pa bo obstoj slovaške gimnazije zagotovljen tudi materialno.

Tvornica za obutev trdke Lacko, Palka in dr. v Liptovskem Sv. Miklavžu v Slovaki, povsem slovaško podjetje, ki se je tekom vojne jako povzpela, se poveča.

Tvornica za jermena in obutev v Nitri Brezovi še ni zgrajena. Naleteli so na ovire. Ustanovitelji niso umeli nabaviti si potrebne tvornične opreme, predvsem pa strojev, ter niso za njih uvoz iz Nemčije mogli dobiti dovoljenja, ne potrebnih sirovin. Tudi patent soustanovnika in nadejalnega upravitelja Andreja Sulgana se ni obnesel. Poslovanje tvornice se je odložilo torej za poznejšo dobo kljub temu, da bi bilo podjetje finančno že danes popolnoma zasigurano.

Kmetijske šole.

Pri rokah imam letno poročilo srednje kmetijske šole v Mödlingu pri Dunaju, kjer sta študirala leta 1916. le dva Slovenci. Iz tega povzemanj naslednje. Kdor bi želel natančnih pojasnil, se lahko obrne direktno na ravnateljstvo zavoda, da mu pošlje letno poročilo.

Zavod sprejme vsako leto le 30 učenec v prvi letnik. Prošnje je odposlati do 30. junija ravnateljstvu, kdor hoče že sredi julija delati vsprejemni izpit, sicer se sprejemajo učenci še kasneje, če se jih oglasi poprej manj nego 30. Kasneje prijavljeni izvrše vsprejemni izpit sredi septembra.

Skušnija obstoji iz pripovedovanja be-rilla, katero se je enkrat prebralo. Osnovni pojmi iz nemške slovnice. Dovernost v računanju s celimi, decimalnimi števili in ulomki, osnovni pojmi v algebri, enačbe 1. stopinje, geometrični osnovni pojmi, navadni ploskovni računi in o telesnini.

K prošnji za sprejem v zavod, ki jo je poslati na naslov »Direktion der höheren landwirtschaftlichen Landes-Lehranstalt «Francisco-Josephinum» Mödling», je priložiti naslednje priloge:

Reverz staršev, kjer je podana izjava staršev, da hočejo skrbeti za šolanje prosilca; krstni in domovinski list (starost prosilca mora biti 15 let); zadnje šolsko spričevalo (zahteva se dobro izvršena spodnja gimnazija ali realka. V prošnji je navesti, ako se je prosilec, kaj pečal praktično s kmetijstvom in v koliki meri, prav je, ako se tudi za to priloži spričevalo. Drugače se mora gojenec posvetiti temu poduku med počitnicami na kakem večjem posestvu.

Vsako leto se podeli nekaj ustanov po 500 ali 600 K letno. Prošnje za ustanove je nasloviti na ravnateljstvo zavoda. V njih naj se navede:

1. Starost, domovje in študije prosilca;
2. ime in priimek staršev, njih stan, opravilo in bivanje;
3. ako so bratje in sestre preskrbljeni;
4. ako prosilec že uživa kakšno ustanovo;
5. premoženjske razmere staršev in prosilca;
6. dohodke staršev, koliko plačujejo pridobnine in osebno-dohodninskega davka;
7. število sob, ki jih rabijo starši v stanovanje in višina najemnine za stanovanje.

Šolnine je plačati naprej vsak semester 100 K, za knjižnico pa 25 K in za vsprejemno skušnjo 10 K.

Za hrano in stanovanje, kar prejme dijak vse v zavodu, je nakazati vsak semester po 600 K. Dalje mora imeti vsak gojenec določeno množino perila itd.

Zavod more biti večjega pomena za one dijake, ki hočejo iti na poljedelsko akademijo. Prihranijo namreč eno leto, če bi sicer obiskovali gimnazijo ali realko. Sicer pa postanejo absolventi te šole uradniki privatnih in državnih posestev, dalje učitelji kmetijskih šol itd.

Tudi Slovenci bomo rabili mnogo več kmetijsko naobraženih močil!

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 28. junija. Uradno:

V Judikarijah, v kotlini Arco in v dolini Adige je sovražnik streljal daleč za naše črte brez uspeha.

Na prostoru Presena se je več sovražnih poizvedovalnih poskusov izjalovilo vsled pazljivosti naših posadk.

Na benečanski gorski fronti je sovražnik močno in neprestano obstreljeval Col de Rosso, ki smo ga 26. t. m. junaško obdržali, Monte di Val bella kakor tudi prostor zahodno od Asiaga. Sovražni sunek, ki je sledil temu obstreljevanju, so oddelki pešpolka št. 75 krvavo odbili.

Na fronti ob Piavi smo preprečili nov poskus Italijanov, da bi prišli čez reko. Piava je še vedno zelo narasla.

Dunaj, 29. junija. Uradno:

Sovražni poizvedovalni oddelki so poskušali pri Bensonu in pri Noventi di Piave prekorati reko. Drugod so se povsod bojevali topovski boji z menjajočo se silo.

Dunaj, 30. junija. Uradno: Sovražnik je obstreljeval včeraj od treh jutraj naše postojanke na visoki planoti »Sedmi občin« z najtežjim topovskim ognjem, kateremu so sledili nekaj ur pozneje močni napadi na Col del Rosso in Monte di Val bella. Med tem ko na valni na Col del Rosso niso izpočetka uspešni, se je posrečilo Italijanu, da je na Monte di Val bella vpadel z ljutimi boji moža z možem v našo prvo črto, a so ga bataljoni ogrskega pešpolka št. 131 in varaždinskega pešpolka št. 16 s protisunkom vrgli iz njih. Nadaljni napadali poskusi kakor tudi delni sunki proti Sisemolu in pri Asiagu so omagali v ognju naših topov. Drugod se je bil, in sicer povsod topovski boj z menjajočo se silo.

Načelnik generalnega štaba.

Izgube v zadnji bitki z Italijani.

Dunaj, 27. (K. u.) »Agenzia Stefania« trdi, da obsega v avstrijskem ogrskem vojnem poročilu dne 22. junija objavljeno skupno število 40.000 ugrabljenih ujetnikov skupno izgubo italijanske armade ranjenec, mrtvecev in tistih, ki jih pogrešajo. Temu nasproti zastopuje pač opozorilo, da je poskočilo število ujetnikov, ki so se ugrabili od 15. junija naprej, po natančnem štetju nad 50.000, ne da uračunavamo sovražnih krvavih izgub. Uradno se je razglasilo, da ceni avstrijsko-ogrsko vojno vodstvo vse italijanske izgube na 150.000 mož.

Budimpešta, 28. (K. u.) Predno je prišel v današnji seji ogrski državni zbor razpravljati o dnevnem redu, je poprijel za besedo ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle, da z ozirom na čez mero pretirane govorice o naši ofenzivi v Italiji približe odkritosrčno dejanski položaj temeljem obvestil vojnega vodstva. Brez vsakega olepšavanja je približal, da znaša skupno število naših ujetnikov, ki so ostali Italijanom, 12.000 mož, med tem ko smo mi ugrabili Italijanom 50.000 mož, kar pri tako veliki ofenzivi in pri takem umiku ni nenavadno veliko. Zalostnejša je pa izguba, ki smo jo imeli na mrtvecih, ranjenic in bolnikih. Večina izgube odpade na bolnike in ranjence, katerih število znaša 100.000 mož. (Veliko presenečenje.) Tu so všteti mrtveci, težko in lahko ranjeni vojaki in tisti, ki so se vrnili bolni nazaj. Nasproti trditvi, da so krvaveli le ogrski polki, je naglašal ministrski predsednik, da se je udeleževalo ofenzive 33 ogrskih in 37 avstrijskih polkov; toraj 47 odstotkov Ogrov in 53 odstotkov Avstrijcev. Italijani so izgubili v tej ofenzivi 150.000 mož. Ker se trdi, da je povzročilo izgubo pomanjkanje streliva, je naglašal ministrski predsednik, da armada ni bila še nikdar tako bogato preskrbljena s strelivom, kakor je bila sredi junija. Ker je pa voda od treh mostov, ki so jih zgradili čez Piavo, vzela enega seboj in je ta podri še ostala dva, so nastale težkoče glede na transport streliva in druge preskrbe, toda ka-

radi lakote ni umrl niti eden. Ujeti so le tisti, ki so jih pustili, da so krili umik. Z ofenzivo smo, o čemer naj se ne dvomi, zabranili, da Italijani niso poslali znatnega dela svojih čet na zahodno fronto. To smo dosegli in če so dogodki tudi žalostni, ne moremo smatrati s strateškega vidika stvari za poraz, ker smo zadali sovražniku večje izgube. Ni poudarila, da ne zaupajmo nadaljnemu razvoju. Naše postojanke so močne in pričakujemo lahko s popolnim zaupanjem, kako se bodo razvijali dogodki.

Dunaj, 28. Z ozirom na izjave, ki jih je podal ogrski ministrski predsednik v ogrski poslanski zbornici o izgubah povodom zadnje ofenzive proti Italiji, se je podal c. kr. korespondenčnemu uradu z merodajne strani sledeči komentar: 1. Število 100.000 temelji na pomotnem umevanju najhitreje oddane telefonske depeše. Armadno višje poveljstvo je naznanilo ogrski vladi, da so izgube nižje, kakor v 10. in 11. soški bitki, ki so znašale 80.000 do 100.000 mož. Natančnih podatkov o izgubah moštva sploh ni. 2. Številka izgub, ki se primerja z 10. in 11. soško bitko, ne tiče fronte ob Piavi in še manj 70. pehotnih polkov, ki jih je navajal ogrski ministrski predsednik, marveč cele fronte od Stillerjochja do Adrije in obsega dobo od 15. do 20. junija, toraj šest bojnih dni. 3. Skupne številke izgub obsegajo vedno tudi odpadle bolnike, ki znašajo na jugozahodni fronti z ozirom na spremenljivo vreme vsaki dan 2000 do 4000 mož in znašajo toraj v šestih dnevih in mrzlih dneh 20 do 25.000 mož. Izgube torej v nobenem oziru ne presegajo normalne mere in nudijo javnosti jamstvo, da je storilo vodstvo bojev vse, da je omejilo število žrtv.

Bitka na Francoskem.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. junija. Veliki glavni stan:

Zivahno delovanje Angležev in Francozov na obeh straneh Somme. Tudi v drugih odsekih med Ysero in Marno se je zvečer topniški ogenj okreplil.

Danes zjutraj se je povišal ogenj sovražnika na obeh straneh Lyse, med Bailleulom in Bethune kakor tudi južno od Aisne do večje sile. Naše topništvo je boj krepko sprejelo. V posameznih odsekih so se razvili pehotni boji.

V zraku je prišlo do silnih bojev. Naši letalci so včeraj sestrelili 25 sovražnih letal in en pritrjen zrakoplov, naši obrambni topovi 5 sovražnih letal. Stotnik Berthold je priboril svojo 37., poročnik Loewenhardt svojo 29., poročnik Rumej pa svojo 26. in 27. zračno zmago.

Berlin, 29. junija. Veliki glavni stan:

Bojni skupini kraljeviča Ruperta in nemškega cesarjeviča.

Boji angleške pehote so sledili severno od Lyse silnemu ognju. Trikratni naval proti Merrisu je omagal s težkimi izgubami. V središču bojišča je udri sovražnik v Vieux Berquin, protisunek pripravljenih čet ga je tam ustavil in ga vršel čez zahodni rob navedenega kraja nazaj. Severno od Merville so omagali sovražni napadi v našem ognju. Na ostali bojni črti je v jutranjih urah ponehavalo delovanje artiljerije, ki je bilo ponoči živahno. Jugozahodno od Bucquoya so odbili močne sunke več sovražnih poizvedovalnih oddelkov.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Južno od Aisne je napadel Francoz po močnem obstreljevanju, pri Amblenyju so ga odbili v trdem boju in ga je naš protisunek vrgel na višine na obeh straneh navedenega kraja. Izjalovili so se poizkusi sovražnika, ki je nameraval z nastopom oklopnih voz napredovati z napadom svoje pehote. V gozdu Villers Cotterets smo zasledovali sovražnika do v njegove izpadne postojanke in smo ugrabili ujetnikov.

V zraku smo sovražnika težko porazili: sestrelili smo 19 sovražnih letal. Poročnik Udet je priboril svojo 35., poročnik Loewenhardt svojo 30. zračno zmago.

Pri malem nastopu jugozahodno od Reimsa smo ujeli 20 Italijanov.

Berlin, 30. junija. Veliki glavni stan:

V odsekih severno od Lupe in južno od Aisne so podnevi močnejše streljali s topovi, zvečer je oživel topovski boj na ostali fronti med Ysero in Marno. Manjši boji pehote. Povodom močnejših sovražnih sunkov južno Qurqua in pri uspešnih lastnih podjetjih na Hartmannsweilerkopfu smo ujeli ujetnikov.

Poročnik Udet je priboril svojo 36., poročnik Loewenhardt svojo 31. zračno zmago. Poročnik Jakobs je sestrelil v zadnjih bojih svojega 20., 21. in 22. sovražnika.

Prvi glavni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. junija, zvečer. Sever:

Lyse in južno od Aisne odbijamo silne sovražne delne napade.

Nemško poročilo.

Berlin, 30. junija zvečer. Uradno. Z bojnih front nič novega.

Iz Rusije.

Preobrat v Rusiji.

Nikolaj Nikolajevič car Rusije?

Stockholm, 27. junija. Helsingforski dopisnik »Aftonbladet« poroča: V Petrogradu se govori, da so strmoglavili vlado boljševikov in da sta Kornilov in Kaljedin (?) skupno z nemškimi zasedla mesto in da je Nikolaj Nikolajevič proglašen za cesarja. Ljeningrad in Troickij sta pobegnili v Murman. Isti dopisnik poroča, da v sredo nemško vojaško odposlanstvo še ni dobilo potrdila tega poročila. Tudi na Dunaju se te govorice še niso potrdile.

Boji s Čeho-Slovaki.

Kijev, 27. junija. »Kijevska Mysl« poroča, da je izkrcal japonski admiral Kato v Vladivostoku japonske čete, da podpirajo Čeho-Slovake. Vstajo Čeho-Slovakov vodi štab entente v Harbinu. Ententa namerava poslati v Rusijo japonske, kitajske in ameriške čete. Česko-slovaške čete naj zasedejo v odseku Samara-Syzran vsa mesta in mostove čez Olgo in naj branijo zahodne sibirskie železnice, da ustvarijo četam entente operacijsko bazo. »Naše Slovo« poroča, da se pričakuje nastop ententnih čet v Sibiriji ob Murmanskem obrežju in pri Arhangelsku.

Berlin, 28. junija. Iz Petrograda se poroča čez Malmö: Pri Celjabinu se je posrečilo boljševikom, da so dosegli znaten uspeh proti Čeho-Slovakom. V trdovratnih bojih se je posrečilo vojakom rdeče garde, da so odrezali 15.000 Čeho-Slovakov od njih glavne sile in jih popolnoma obkolili.

Kijev, 25. junija. »Kijevska Mysl« poroča, da je obvestila začasna sibiriska vlada sovjet ljudskih komisarjev, da se namerava Sibirija popolnoma odcepiti od Rusije in jo izročiti lakoti, in ponuja vladi sovjetov pogajanja, da se preskrbi evropska Rusija z živili, a priznati mora novo sibirsko vlado in ne sme pošiljati čet za obnovitev oblasti sovjetov v Sibirijo.

Angleži vpadli na Murmansko obal.

Moskva, 29. junija. (K. u.) Komisar za zunanje reči je izročil angleškemu diplomatskemu zastopniku noto, ki izjavlja: Rusko delovno ljudstvo in vlada delavcev in kmetov preveva edina skrb, da žive v miru in v prijateljstvu z vsemi drugimi narodi. Vlada delavcev in kmetov v Rusiji zato izjavlja, da ugovarja vpadu oboroženega angleškega oddelka, ki se je pripeljal pravkar na Murmanski obal, ne da bi Rusija izzivala in protestira proti nastopu Angležev na Murmanski obali.

Amerika v vojski.

Rotterdam, 28. junija. (K. u.) Ameriške oblasti so povabile nevtralne poročevalce, naj se osebno prepričajo o obsezi vojnih priprava Američanov na vojsko v Franciji. Poročevalci lista »Nieuwe Rotterdamse Courant« javlja svojemu listu iz Francije, da je z ozirom na to, kar je videl, prepričan, da se zdaj pričena doba vojske z Američani. V Franciji je vse polno Američanov in živi dežela pod njih vplivom, med tem ko so zasedli Angleži le severozahodna kota. Prvič sta Amerika in stara Evropa v tako tesnem stiku. Za dejansko entento Američanov s Francozi govori več znakov, kakor za ožji stik Angležev s Francozi. Neki Francoz je rekel poročevalcu, da Američani Francoze bolj umevajo, kakor Angleže. Francozi so navdušeni od Američanov in od njih vojaških lastnosti. Poročevalci je opisoval nato obsežne vojaške naprave za fronto.

Washington, 28. junija. (K. u.) Reuter poroča: General Prshing odpošlje precej en polk ameriške pehote, ki se bo združil z italijanskimi, francoskimi in angleškimi četami na italijanski fronti. Gre za to, da moralno pritiskne na Avstrijo-Ogrsko. Ameriški vojni tajnik Baker je izjavil, da bodo Američani poslali pozneje na italijansko fronto večjih sil.

Washington, 28. junija. (K. u.) Reuter: Mesca julija bodo povišali mobilizacijo; mobilizirali bodo julija skupno 367.961 mož, torej več, kakor ves čas, kar velja vojaška službena dolžnost.

Politične novice.

Shod v Naklem nad Kranjem. Politični shod v Naklem, napovedan na 30. junija, bil od politične oblasti prepovedan. Na pa se je ustanovitev krajevnega odbora S. L. S. Govoril je g. poslanec Evg. K. K. ki je ob vseh prireditvah, ki množice udeležnikov protestirajo proti postopanju vlade, ki s svojimi prepovedmi onemogočuje poslanecem izvrševanje poslanskih mandatov. Našel je gospodarske krivice, ki se gode kmetom in ki jih vsled prepovedi shoda ne more

Že jutri točno ob 12. uri 2. julija

se konča
podpisovanje na
8. vojno
posojilo.

pojasniti svojim volivcem, opozarjal vlado, naj se ne igra s slovenskim kmetom, ki je storil v vojni več kot svojo dolžnost. Obširno je utemeljeval, da je pomlajeno S. L. S. treba prenoviti, in opisal njen razvoj zadnja leta. V debati sta prišla do besede urednik Smodej iz Celovca, ki je osvetlil narodno brezbriznost prejšnjega vodstva S. L. S. na Kranjskem v vseh njenih posledicah za obmejne Slovence, in gđ. Cilka Krekova, ki je proslavljala delo našega ženstva med vojno. Ko je izgovorila besedo deklaracija, ji je vladni zastopnik vzel besedo, zborovalci so ji pa viharno ploskali, češ, da itak vedo, kaj je hotela povedati. Govoril je še g. kaplan Komljanec o načelih S. L. S. in povdarjal njeno narodno dolžnost. Nato so bili izvoljeni na predlog g. Tomazina zastopniki tamonjega okrožja S. L. S. Po shodu se je vršilo v prostorih g. Korenčana narodna veselica, pri kateri so dekleta, povečini v narodnih nošah, neumorno prepevala in nabirala prostovoljne prispevke za narodne namene. Samo šopkov so prodale 1200. Na štirih krasno ovencanih vozovih so dekleta v narodnih nošah spremljala govornike na kolodvor v Kranju, kjer jim je občinstvo pri odhodu prirejalo prirčne ovacije.

Shod je imel poslanec Gostinčar 29. m. m. v Možici na Koroškem.

Kako ministri odhajajo. Koroški dnevnik poroča v št. 138. po »Neues Pester Journal«: Zanimivo je, da je bil odstop grofa Toggenburga za njega samega presenetljivo hiter. Dalje časa se je vedelo, da so njegovi dnevi šteti, da je pa njegov odstop tako blizu, se ni vedelo in niti on sam tega ni verjel. Še dan prej je s svojim prezidialistom, sekc. načelnikom dr. Alexis, določal o sprejemih, ki bi se imeli vršiti. Tu je zvedel proti 6. uri zvečer, da je nosilec krone ukrenil njegov odstop. Kakor se zdi, je min. predsednik Seidler že od minulega tedna sem iskal, kako bi nadomestil grofa Toggenburga; tudi deželni predsedniki so bili na Dunaju in kakor se nam poroča z Dunaja, so enemu ponujali ministrstvo notranjih zadev, pa je odklonil. Radi česar so se potem odločili za g. Gayerja, se razlaga tako: novi minister notranjih zadev tako kakor novi minister za prehrano Paul štejeta se že dolgo časa med intimni prijateljski krog Seidlerjeve hiše in ju zelo spoštujeta min. predsednik Seidler ter njegova soproga. Tako so odhajali in prihajali ministri v slovit Seidlerjevi dobi.

Zakaj je ostal Seidler? »Arbeiter Zeitung« obravnava vprašanje, zakaj je ostal Seidler. Piše: Pravijo, da želi, naj dr. Seidler ostane, 200 poslancev. Seveda se mora to dejstvo upoštevati, toda ravno to tudi dokazuje, da zahteva 316 poslancev, naj odstopi, kar je tudi dejstvo, ki se ne sme prezirati posebno z ozirom na glasovanja o državnih potrebščinah.

Pismo cesarja Karla nemškemu cesarju. Dunaj, 29. junija. (Kor. ur.) Ker je sedanji položaj prehrane privedel do naravnost neresljivih težkoč, je pisal cesar cesarju Viljemu pismo, ki ga je izročil dne 24. junija generalni major Maks Egon knez Fürstenberg. Ko je sprejel nemški cesar pismo, so se po naročilu nemškega cesarja razgovarjali o zadevi v velikem glavnem stanu in pri merodajnih oblastih v Berlinu. Razgovorov sta se udeležila ogrski prehranjevalni minister princ Ljudevit Windischgrätz in zastopnik c. in kr. višjega poveljstva. Na inicijativu obeh vladarjev uvedena pogajanja so dosegla popolni sporazum v skupni načrti izrabi vseh zalog žita do nove žetve.

Cesar je sprejel 29. m. m. v avdienci generalnega majorja pl. Landwehra, naučnega ministra Cwiklinskega in ministrskega predsednika dr. Wekera. Cesarica Zita je izročila deželnemu glavarju Faiduttiju 10.000 K za popravilo cerkve sv. Ignacija v Gorici. Vrhovni dvorni urad je na cesarjevo povelje nakazal goriskim beguncem po deželnem glavarju Faiduttiju iz cesarskih gradov več oropav.

Papeževa polnočnica za mir. Rim, 29. junija. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča: V smislu motu propria, s katerim so se povabili katoliški duhovniki, naj darujejo na praznik sv. Petra in Pavla sv. mašo za obnovitev miru, je šel papež sinoči v cerkev sv. Petra. Slovesnost se je izvedla brez vznemirjenja sijaja, v baziliko je smelo le 800 oseb nadangelske bratovščine nočnega čiščenja. Po molitvah in pridigi monsignora Serafinija je daroval sv. oče polnočnico in obhajal navzoče katoličane. Papež je bil navzoč še pri zahvalni sveti maši, nato je podelil blagoslov in odšel v svoje prostore.

Kar je preveč, je preveč. Kako tudi treznejši Nemci obsojajo početje vse-nemcev, posebno pa zadnjo gonjo proti pl.

Kühlmannu, priča uvodnik v dunajskem listu »Zeit«, iz katerega posnemamo: Kar združeni in privilegirani vojni hujšaki na Nemškem, bojoviti prihruljenci in pobožni junjkerji, vsenemci in domovinovci sedaj počno proti državnemu tajniku dr. pl. Kühlmannu, pa vendarle presega vso šalo. Huronski krič, ki se je dvignil vsled tega, ker je nemški zunanji minister, oprt na sijajne vojaške uspehe Nemčije, oznanil zmagalcevo pripravljenost za mir in pogajanja, je za normalne možgane tu pri nas docela neumljiv. Časopisje tiste stranke, ki hoče, da se premoč nemškega duha in nemške kulture na vsak način dokaže, pribori in zavaruje edino-le s krvjo in orožjem in nikakor ne z umom in človečnostjo, predstavlja dr. Kühlmannu naravnost kot defaitista in izdajalca. In zakaj? Ker smatra nemške zmage kot predpogoj pogajanj za sporazum in nemškemu meču ne pripisuje edine naloge, da nasprotnika razmesari in razkosa, marveč da ga prisili do želje, živeti z narodom, ki zna sukati svoj meč, v miru in prijateljstvu. Radi enega stavka v njegovem govoru, ki bi bil mogel zaželezati nemškemu miru toliko koristiti, kakor zmagi na bojišču, ako besni podaljševalci vojne ne bi bili sedaj na tem, da napravijo iz nje poraz, predbacivajo gospodu pl. Kühlmannu, da hoče nemškemu narodu uropati zaupanje v njegove ženealne vojskovodje. Ti samorazbijalci posejejo s svojim časopisjem en dan več sovraštva in vzbude pri nasprotnikih več odporne sile in bojevitosti, nego jo morejo tudi najznamenitejši vojskovodje in neprimerljive armade Nemčije v enem letu zmagati. Ne, tu ne more z njimi! Mi v Avstriji vsaj ne. Med tem, kar bi rad troj, ki je sedaj v gonji proti dr. pl. Kühlmannu, razbevska kot javno mnenje v Nemčiji, in med tem, kar smatramo mi za pravo mnenje nemškega naroda in kar je najgloblje prepričanje našega avstrijskega naroda, se mora končno potegniti debela črta.

Angleški državnik o govoru dr. pl. Kühlmann. London, 29. junija. (Kor. ur.) Reuter je poizvedel, da sodijo merodajni krogi o dr. Kühlmannovem govoru takole: Ne dvomi se, da je hotel nemški državni tajnik Anglijo obvestiti, da se more z Anglijo o glavnih vprašanjih sporazumeti, če Nemčija obdrži svobodno roko na vzhodu. Njegov govor se tolmači za jasno mirovno ponudbo, ki je namenjena posebnost Angliji. Kar se tiče Francije, se ni Kühlmann nič potrudil in so, o tem se ne dvomi, namenjena njegova izvajanja Angliji. V Kühlmannovem govoru zanimajo posebno razmotrivanja o notranjih nemških razmerah in se lahko iz njih bere, da so modri ljudje v Nemčiji zelo vznemirjeni. Avstrijski poraz je pomnožil vznemirjenost, ker Nemčija uvideva, da nima od Avstrije ničesar pričakovati in da ji lahko postane dvakratna monarhija kmalu novo breme. Kühlmannov poskus je neroden, ker ne more nihče skleniti miru, ki bi dopuščal Nemčiji, da anektira severno Rusijo in ozemlja na jugu. Iz govora sledi, da smatra Kühlmannov govor Kursko in Litvonijsko za del nemške države.

Hrvatski sabor. Dne 27. t. m. je vlada predložila saboru zakonsko osnovo za podaljšanje legislaturne dobe do šest mesecev po končani vojni. Poslanec Pavelić (Starčevićanec) je stavil predlog, naj se postavi na dnevni red debato o jugoslovanskem vprašanju, ki ne sme biti rešeno preko sabora. Debata je bila zelo živahna. Večina je odklonila predlog. Poslanec Peršić (Starčevićanec) stavi nujen predlog, naj se sabor toliko časa odgodi, dokler ne zapuste mažarski vojniki Zagreba. Nujnost predloga večina odkloni. Banu se naroča, naj uredi zadevo.

Iz hrvatske koalicije sta izstopila dr. I. Lorković in dr. Gijma Šurmin. Položila sta vse mandate, ki jima jih je poverila koalicija v saborskih odsekih. Dr. I. Lorković je odstopil tudi kot član hrvatske regnikolarne deputacije. Uradni list »Narodne Novine« priobčuje imena novega upravnega sveta »Nakladnog dioničarskog društva hrvatske ujedinjene samostalne stranke v Zagrebu«, v katerem so samo Poljak-Wilderjevi prištali.

Iz državnega sveta Poljske. Varšava, 26. junija. (K. u.) Ministrski predsednik Steczkowski je poročal v današnji seji državnega sveta Poljske o vodilnih smereh notranje politike in o zbornici predloženih zakonskih načrtih. Pogajanj o prevzetju uprave z okupacijskimi velesilami še niso popolnoma končali, a napredovali so že v toliko, da tvorijo lahko temelj nadaljnjemu delu državnega sveta. Politična in finančna uprava se izročita še letos. Po njegovi sodbi so pa v zvezi vprašanja armade s prevzetjem politične in finančne uprave in jih ne bo mogoče urediti, do-

kler se ne doseže politična rešitev in uredive razmer poljske države nasproti osrednjim velesilam. Da se ustvarijo trajni javnopravni temelji državi Poljske, je poslala vlada mesca aprila velesilama noto, v kateri je opisala, kar je v teritorialnem, političnem in gospodarskem oziru glede na zvezo z osrednjimi velesilami potrebno za bodočnost poljske države in je predlagala, naj prej ko mogoče uvedejo in zaključijo pogajanja, katerih naj se udeležuje tudi Poljska. Nemški državni kancler je pravkar odgovoril, da so se o željah Poljske temeljito in dobrohotno posvetovali z avstrijsko ogrsko vlado. Kancler je zagotovil, da se končna rešitev ne izvede brez sporazuma z organi poljskega naroda. Isto stališče zavzema tudi vodstvo zunanjih zadev avstrijske ogrske monarhije.

Podaljšanje legistlative nemškega državnega zbora. Nemški zvezni svet je sklenil, naj se predlaga predlog, s katerim se podaljšaj legistlative nemškega državnega zbora.

O zvezi narodov in o mednarodnem vprašanju je govoril lord Curzon v zbornici angleških lordov. Izjavil je: »Ne vem, zakaj ne razpravljamo še med vojsko o zvezi narodov, ki se lahko precej po končani vojski uredniči. Zveza angleške države in zveza 20 do 25 zveznih velesil, ki hočejo zlomiti nemški militarizem, že obstoja in obsega dve petini človeštva. Če hočemo imeti svetovni sodni dvor, je teoretično umljivo samo po sebi, da mora obsegati zveza vse države, a težko je misliti, naj se Nemčija sprejme v tako zvezo.

Solnoograški posveti. Iz Solnoograda se poroča: V prvi polovici julija bodo nadaljevali v Solnogradu pogajanja o izpolnitvi zveze med Avstrijo-Ogrsko in Nemčijo. Predvsem bodo razpravljali o vojaški konvenciji in o raznih gospodarskih zadevah. Posveta se udeležijo veliko nemških, avstrijskih in ogrskih državnikov in politikov; med njimi državni tajnik pl. Kühlmann, podkancler Payer, zunanji minister baron Burian in trgovska ministra baron pl. Wimmer in Szterenyi.

Španska ni posredovala za mir. Španski zunanji minister Doeto je demantiral govorice, da namerava vlada odgoditi parlament, ker se namerava pečati z gotovimi mednarodnimi vprašanji.

Bolgarskega poslanika v Bernu se odslovili, kakor poroča bolgarska brzjavna agentura.

Rumunski mir v rumunski zbornici. Bukarešt, 29. junija. (Kor. ur.) O odobritvi mirovne pogodbe v rumunski zbornici se izdali naknadno sledeče uradno poročilo: Poslanec Francu (zastopnik delovne str.) je izjavil, da se debate ne udeležuje, a da glasuje za sprejem. Poslanci Vagauescu, Caireacu in Cuza so protestirali proti mirovnim pogojem. General Averescu je izjavil, da je na fronti on prvi spregovoril besedo mir, a da ne sprejme sklenjenega miru. Zbornica je sprejela pogodbo.

Clemenceau je obiskal italijanske čete v odseku pri Reimsu. V spremstvu italijanskega poveljnika dotičnega odseka in francoskih generalov je šel Clemenceau do črte, kjer so utrjevali Italijani svoje postojanke.

Grški kralj Aleksander je odgovoril na Poincarejevo brzjavko ob priliki obletnice, kar je Grška v vojski, da se zahvaljuje in izraža zaupanje v končni uspeh zveznih armad.

Churchillov nagovor. Angleški mudijski minister Churchill je govoril ob prvi obletnici, kar se Grška vojskuje, v Mansionhouse. Opozarjal je na osrčevalni razloček vojaškega položaja zdaj in pred enim letom. Ameriških vojakov prihaja na stotisoče v Francijo. Italija je priborila zmago. Računati se mora s še večjimi izgubami podmornikov, kar ne zabranjuje, da prihaja novi svet staremu na pomoč. Kühlmann in grof Hertling nista mogla svojim rojakom in nevtralcem prikrivati svojih skrbi. Nemci so kljub svojim zmagam pobiti, mi smo pa, kakor vedno, dobre volje.

Kerenski namerava, kakor poroča »Frankfurter Zeitung«, obiskati tudi Pariz in Ameriko.

Dnevne novice.

Promoviral je dne 28. t. m. na graškem vseučilišču starešina »Zarje« in »Danice« g. Jos. Puntar za doktorja filozofije. Čestitamo!

Sovražni letalci nad Celjem. Ponoči na soboto so priletela nad Celje štiri italijanska letala. Eno so sestrelili. Od obeh pilotov eden ni ranjen, drugi si je zlomil obe nogi.

Kaj pravijo na slovenski trgovski šoli. Ravnatelj slovenske trgovske šole je

Prijetelj!

Ali nisi morda pozabil na 8. vojno posojilo? Ne zamudi ugodnosti. Do jutri opoldne imaš še čas. Hiti!

g. Karel Bermastja. Ta je pripovedoval v šoli učencem, da ne bosta preje na Kranjskem razvita trgovina in industrija, dokler se ne zvežemo s sosednimi Nemci. — Torej se premalo smo za g. ravnatelja pod nemškimi pritiskom. — Toda ne samo to. Med poukom zapazi g. ravnatelj v šoli učenca, da nosi deklaracijski znak. Recimo, da g. ravnatelj opomni učenca, naj ta znak med šolskim poukom odstrani. Toda zavpil je nad učencem: »Solarji in šola ne spadajo med cestno druhal«. Torej oni, ki nosijo deklaracijski znak in se čutijo zavedne Slovence — naj bi bili poulična druhal. Res, vzpodbuden izrek na slovenski trgovski šoli. O tem izreku g. ravnatelja lahko povedo vsi učenci I. letnika slovenske trgovske šole. Lepe razmere.

— **Odlikovanja.** Cesar je podelil stotniku 17. pp. Ladislavu Wallandu in nadporočniku Štefanu Lavriču pl. Zaplas topn. polku št. 28 vojaški zaslužni križec 3. razreda z vojno dekoracijo. Signum laudis z mečema so dobili rez. nadporočnik Herbert Fischer, rez. nadporočnik Alfred Schwarz, rez. por. Evgen Koždon in rez. poročniki Valter Gschella, dr. Celestin Jelenec in Ferdinand Šusteršič; dalje je cesar pohvalil črnovojniškega stotnika Vinko Janežiča in črn. nadporočnika inženirja Jaroslava Foersterja in podelil zlati zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje črn. sodnemu akcesistu dr. Albinu Smola, srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje pa nasl. naredniku 5. dragonskega polka Lovrencu Krieszmannu.

— **Iz ljubljanske okolice** nam pišejo: Kam pa jutri, prijatelj? Jutri v Ljubljano k deželni vladi prosit moke. Kam pa drugi dan? K c. kr. okrajnemu glavarstvu po moko. Kam tretji dan? K zavodu za promet z žitom po moko. Povsod se glasi, moka ni. Kaj pa zdaj. Drugi teden se bom obrnil do poslancev, da naj preskrbijo moko. Ne vem, ali bo kaj ali ne! Če tukaj ne bo nič, se bom obrnil do raznih uradnikov časopisov. Veš, prijatelj, ti znajo dobro in lepo pisati; če bodo pa znali lepo in dobro moko preskrbeti, dvomim. Gremo proti dvanajsti uri. Reveži kličejo moko in otroci jokajo: mama, kruha daj! Materam se srce krči, ko gledajo revčke otroke. Gospodje, višji in nižji, tukaj je treba pomagati. Katoliški demokratičen in napreden človek.

— **Družba sv. Cirila i Metoda** u Opatiji poslala je gđji. bar. Oregović slijedeće pismo: Družba sv. Cirila i Metoda za Istru u svojoj teškoj borbi za opstanak i održanje hrvatskoga naroda u Istri nailazila je do svak uvijek potporu u agnosti Vaše rodoljubivosti. Svake godine kot priredbe Narodnog Blagdana Vi ste ulagali sve sile, da uspjeh bude što ljepši. Zahvaljujući Vam za sve, što ste do sada u toj stvari za našo društvo učinili, molimo Vas, da i u buduću nama ovomu pažnju sklonite, naročito da nas prigodom godišnje priredbe Narodnog Blagdana zastupate. S hrvatskim pozdravom i uz izraz najodličnijeg veleslovanja: Družba sv. Cirila i Metoda za Istru. Za ravnateljstvo: Viktor bar. Emin.

— **Trafika v Sv. Luciji, davčni okraj Radvljica, razpisana.** Kranjsko deželno društvo c. kr. avstrijskega zaklada za vojaške vdove in sirote ter za varstvo otrok in mladinsko skrbstvo v Ljubljani opozarja, da se bo sedaj v Sv. Luciji št. 4 postavljena tobačna trafika oddala koncesijskim potom in da imajo poleg invalidov iz sedanjih vojne pod gotovimi pogoji prednost pred vsemi drugimi prosilci vdove in sirote po v tej vojni padlih ali umrlih vojakih. Natančnejše podatke daje c. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani ali pa kontrolno okrajno vodstvo finančne straže v Kranju. V posebnega ozira vrednih slučajih je navedeno deželno društvo pripravljeno, na podlagi dobro utemeljene prošnje založiti potrebno kavcijo iz svojih lastnih sredstev. Opozarja se še, da je prošnje za podelitev koncesije (na uradnem obrazcu) vlagati pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Ljubljani najkasneje do 13. julija 1918.

— **Pošiljanje blagovnih vzorcev** je dovoljeno odslej pod obstoječimi pogoji na vojnopoštni urad št. 254, ustavljeno pa je na vojnopoštna urada šte. 454 in 530.

— **Za nemški »Schulverein«.** Ob predelitvi nadomestnega bataljona 7. (koroškega) pešpolka iz Hartberga v Celovec so nemški častniki in tržani nabrali za »Schulverein« 500 K. Samo da se zabeleži!

— **Iz Tuhinjske doline** nam pišejo: Pošta je naravnost vzorna. Te dni je neka oseba prejela pismo, ki je romalo z Dolenjskega v Tuhinjsko dolino celih 48 dni. — Padel je na italijanskem bojišču nadučitelj v Šmartnem v Tuhinju Viljem Rožič. Tako sporočilo je prejel neki njegov prijatelj na dopisnici, ki mu jo je pisal na bojišče, z oznacbo »gefallen«. — Pri zadnji avstrijski ofenzivi je padel na italijanskem bojišču ugledni posestnik in mlinar v Zgornjem Tuhinju Janez Žavbi, star 45 let.

— **Pogreša** se Jevnik Jakob iz Mavčič, ki je služil pri 17. pešpolku, 8. stotnija. Zadnjič je pisal iz Bukovine 20. apr. 1915. Kdor bi kaj vedel o njem, naj blagovoli sporočiti njegovi ženi Marjani Jev-

nik, Mavčiče št. 44, p. Stražišče pri Kranju.

— **Mesto venca na grob umrle gospe Marije Turk** je darovala obitelj Črne iz Ljubljane za oslepele slovenske vojaške 20 K; Marijina družba v Mekinjah pri Kamniku 60 K; potom nabiralnikov se je nabralo za oslepele slovenske vojaške in sicer kavarna »Evropa« 85 K 98 v.; kavarna »Union« 65 K 86 v.; gostilna pri V. Mraku, 58 K 40 v.; kavarna »Alaznik« 50 K 60 v.; kavarna »Prešeren« 35 K 64 v.; kavarna »Slon« 35 K 24 v.; gostilna pri Lovšini 25 K; gostilna »Pri Panju« 20 K 05 v.; gostilna »Pri Figovcu« 18 K; gostilna »Pri Roži« 17 K; gostilna pri Beliču 15 K 33 v.; gostilna »Pri Novem svetu« 14 K; gostilna pri Štruklju 13 K 10 v.; gostilna pri Kreutzerju 11 K 18 v.; gostilna A. Češnovar 10 K 74 v.; Narodna kavarna 10 K 33 v.; gostilna »Pri Zlatorogu« 8 K; gostilna »Pri Zvezdi« 7 K 74 v.; gostilna »Pri Loydu« 5 K 32 v.; gostilna »Pri Maliču« 4 K; gostilna »Pri fajmoštru« 2 K 40 v.; gostilna pri Tratniku 1 K 55 v.; zbirka gđc. Marice Pustove v Ribnici pa znaša 739 K 20 v. Invalidni odbor se najtopleje zahvaljuje tudi vsem cenjenim nabiralkam, ki so s svojim trudom pripomogle k tej zbirki.

Ljubljanske novice.

Iz Izdajanje vožnih listkov na državnem in na dolenjskem kolodvoru. Svet državnih železnic je sprejel v seji 28. junija nujni predlog G. Kneza, ki je zahteval, naj se zopet odpreta osebnemu prometu v Ljubljani državni in kolodvor dolenjskih železnic. — Ta reč je res nujna. Naval na blagajne glavnega kolodvora je tak, da presega vse meje. Osredotočenje vsega prometa bi šlo, če bi imeli v Ljubljani res poslopje vredno glavnega kolodvora, ker ga pa nimamo, je osredotočenje zelo ponesrečeno in tembolj, ker se od blagajniškega osobja, od železničarjev in od policije popolnoma nepotrebno zahteva tak napor, ki ga ljudje komaj, komaj zmagujejo, kar povzroča popolnoma nepotrebnih neprihlik občinstva.

Iz Pisateljskega podpornega društva občni zbor se vrši 10. julija ob 7. oziroma ob 8. uri zvečer v zadnji sobi pri Zlatorogu (Gospodska ulica). Dnevni red: Volitev novega odbora in dveh pregledovalcev računov. Slučajni predlogi se morajo naznaniti odboru 3 dni poprej.

Iz Maturo na c. kr. prvi državni gimnaziji v Ljubljani pod predstvom gosp. vladnega svetnika dr. Fr. Detele je v dnevih 25. in 26. junija t. l. naredilo naslednjih 13 kandidatov (ozir. kandidatinj): Bas-sin Egon iz Vipave, Geiger Baldomir iz Ljubljane, Globočnik Vladimir iz Gradca, Koželj Alojzij iz Ljubljane, Milavc Albin iz Žuženberka, Strah Alojzij s Krke, Šubic Miroslav iz Ljubljane (z odliko), Vedral Bogomil iz Ljubljane, Vrtovc Vida iz Ljubljane (z odliko), eksternistke: Černe Pavla iz Ljubljane, Kokalj Božena iz Ljubljane (z odliko), Tominšek Zdenka iz Ljubljane; eksternist Ivan Zajc iz Zadobrove pod Ljubljano. — Predčasno vojno maturo v začetku sušca so napravili pod predstvom g. vladnega svetnika dr. Janka Bezjaka: Bele Marcel iz Ljubljane, Božič Fr. iz Ljubljane, Dokler Zvonko iz Kranja, Franko Igor iz Solkana (z odliko), Gregorčič Milan iz Ljubljane, Grobelnik Aleksander iz Ljubljane (z odliko), pl. Hofbauer Bogomir iz Logatca (z odliko), Karlin Miroslav iz Ljubljane, Korbar Fr. iz Hrušice pri Ljubljani, Kramaršič Vladimir iz Ratč pri Zidanem mostu, Rozman Fr. iz Predoselj, Vrečar Ivan iz Dobrunj (z odliko). — Pri slovesu dne 26. junija so nabrali lepo vsoto 200 kron za slovensko šolo v Mariboru.

Iz Izvestje c. kr. II. državne gimnazije v Ljubljani za šolsko leto 1916/17 in 1917-18 obsega kratek životopis dne 14. aprila 1917 umrlega ravnatelja Antona Štritofa. Spominja se tudi dne 3. marca 1916 po daljšem bolehanju umrlega dvornega svetnika Franca Hubada in dne 31. oktobra 1916 umrlega učitelja telovadbe Evgena Sajovica. Zavod je obiskovalo ob koncu šolskega leta 1916/17 239, ob koncu šolskega leta 1917/18 pa 291 učencev. Sedmo in osmo šolo je obiskovalo koncem šolskega leta 1917/18 v vsakem razredu 8 učencev. V začetku šolskega leta 1917-18 je bilo v aktivni vojaški službi 6 profesorjev, šolski sluga in 132 dijakov, med letom jih je odšlo 22, skupaj je tedaj dal zavod 161 vojakov. Odlično sposobnih je bilo 31, sposobnih 171, v obče sposobnih 26, ponavljalni izpit ima 13, nesposobnih je 44 in nejzprašan je 1 dijak.

Iz Umrli so v Ljubljani: Ana Mach, ključavničarjeva vdova, 68 let. — Marija Poznič, bivša kuharica, 85 let. — Primož Zorc, rejenc, 25 dni. — Ivana Dolničar, zasebnica, 80 let. — Jakob Jazbar, pekovski pomočnik, 55 let. — Alojzija Masič, hči upokojenega strojevodje, 18 let. — Se-stra Oktavija Terezija Karlin, usmiljenka, 73 let. — Ivan Sirk, posestnikov sin, 37 let. — Gašper Pečnik, delavec, 53 let.

Štajerske novice.

š Nova Štifta. Toča je padala v torek 25. junija v Novi Štifi pri Gornjem gradu. Posebne škode ni napravila. To je že letos tretji obisk toče. — Sneg je pobelil v noči od 23. na 24. vrhove Savinjskih in deloma tudi Gornjegrajskih planin. V zgornji Savinjski dolini je zjutraj zelo hladno. V ponedeljek 24. smo imeli pri Novi Štifi le 5 stopinj R., v torek 25. pa 7 stopinj R. Vreme imamo tako, kakor bi že imeli Vse svete.

š Slov. Bistrica. Dramatično društvo iz Maribora priredi dne 14. julija t. l. v Slov. Bistrici popoldne ob 4. uri velik koncert z igro. Po sporedu bo prosta zabava s petjem, šaljivo pošto, srečolovom in dr. Za to našo prvo prireditev tekom vojne časa vlada že sedaj v celi okolici velikansko zanimanje. Nastopilo bo okoli 50 izurjenih pevcev. Natančnejši spored bomo še pravočasno objavili.

š Brežice. Dne 7. julija t. l. ob 8. uri zvečer se vrši v Narodnem domu v Brežicah koncert. Sodelujejo g. Leopold Kovač, koncertni pevec (tenor); g. Pavel Debevc, konc. pevec (bariton); gđc. Marija Jurman, klavir in moški oktet pod vodstvom gosp. Zorka Prelovca iz Ljubljane.

Koroške novice.

k Birma se bo delila dne 7. julija pri fari na Prevaljah. Začetek ob 9. uri popoldne.

k God bl. Heme, ki se obhaja v celovski in sekovski škofiji dne 27. junija, obhajajo posebno slovesno vsako leto v nekdanji stolni cerkvi krških škofov na praznik sv. Petra in Pavla. Svoj čas so prihajale tja ta dan tudi procesije s Kranjskega. Letos bo ta dan pridigoval in pontifical g. opat dr. Lavrencij Zeller, O. S. B. iz Sekove.

k Od učiteljstva. V pokoj je stopila učiteljica Franciška Kromer v Anahiblu. — Službi se je odpovedala ter se omožila učiteljica Adela Privasnik v Kapli ob Dravi.

k Organizirana hujskarija. Kako je na Koroškem organizirana hujskarija zoper Jugoslavijo od deželnega odbora gor dol do najzadnjega nemčurskega društva, kaže tudi sledeče: V Celovcu je dne 17. t. m. zborovala v neki zakotni gostilni »obvezna zveza obrtnih zadrug«, ki šteje komaj 15 zadrug, ter je imela v minulemu letu celih 1205 K 35 v. prejemkov, celih 793 K 63 v. izdatkov, in ima premoženja celo 603 K 52 v. Na tem obveznozadružnem shodu torej je celovski mizar, pročodrimovec Egger predlagal »ojstro« resolucijo zoper Jugoslavijo in zborovalci so s »poudarkom« zahtevali odstranitev »des Hetzgesitlichen Smodeja« iz Celovca. — Nam shode prepovedujejo, — na obrtnih shodih pa strumno uganjajo vsenemško politiko, kakor jim kaže! Kako dolgo še?!

k Tudi v Celovcu, kakor po drugih krajih, so morali od 22. junija naprej sedanjost ljudem odkazano množino kruha in moko znižati na polovico. Deželna vlada opravičuje to z vsemi mogočimi dokazi, apeluje na razsodnost in poštenost koroškega prebivalstva, ter pričakuje, »da bo po sedanjih razmerah povzročeno poslabšanje, ki se zdaj ne more odpraviti, nosilo resno ter dostojno in brez malodušnosti«. — Gotovo bi se bili mogli izogniti sedanjemu položaju, če bi se ne bil toliko udomačil stari »šlendrija«.

k Posl. Dobernik, ki je po smrti dr. J. Lemischa postal tudi dež. odbornik koroški, je odstopil od predsedništva »Südmärke«, na katere čelu je bil od leta 1914. Pišejo, da je bil njen najboljši predsednik in da se je izzivalno društvo pod njim povzdignilo.

k »Zvestobo za zvestobo« kriče zadnji čas celovške »Fr. St.« in pod tem geslom nabirajo darove za družino pokojnega »Štajerčevega« urednika Linharta, bivšega socialdemokrata itd. Doslej so nabrale 372 K.

k Spomin bitke pri Kustoci, v kateri se je bil koroški pešpolk št. 7 posebno odlikoval, je obhajal nadomestni bataljon tega polka dne 24. junija v Celovcu. V mestni župnijski cerkvi sv. Ilje je bila slovesna vojaška služba božja. Spomeniki na padle vojaške, ki se nahajajo tam, so bili ovenčani.

k Osebna vest. Za doktorico zdravljenja je bila na dunajskem vseučilišču promovirana gospa Rezi Vallant, roj. Daimer, hči celovškega c. kr. stavbenega svetnika Jos. Daimerja.

k Na Vrbsko jezero vključ vsem prepovedim prihajajo tuji kar trumoma. Domače oblasti so se sicer izrekle zoper to, a kaj pomaga, ko višji krogi, oziroma denar ščiti te elemente, res »tuje« po krvi in veri. Jedil prinesejo iz blažene Ogrske sicer s seboj, a vključ temu imajo domačini v pičli prehrani dosti škode. Tudi tu se kaže, da je denar res sveta vladar.

k Smrtna kosa. Po dolgi, težki boleznici je dne 23. t. m. v Celovcu umrl deželni računski svetovalec Miha Kager, star 48 let. Kot pregledovalec občinskih ra-

čunov je bil znan tudi po slovenskem delu dežele. — Dne 17. t. m. je v celovski bolnišnici umrl Tomaž Kahlhofer, učitelj na Beli pri Beljaku, star 51 let. — V Vetrinju je dne 21. junija umrl dolgoletni blagajnik tamošnjih Morovih tovarn za volnene izdelke g. Franc Rupprecht, star 48 let. — V Vrbskem jezeru se je dne 23. t. m. zvečer pri Loreti utopila mlada, boljše oblečena ženska. Trupla niso mogli najti. — Pri Podgorjanah je dne 16. junija utonil v Dravi 9 letni Rudolf Incko.

k Toča je klestila ponoči 18. junija od 10. do 12. ure zelo močno po srednji Labudski dolini. Na poljih in sadonosnikih je napravila občutno škodo. Sočivje je na mnogih krajih uničeno. Tisto noč kakor pozneje so bile po Koroškem na več krajih uime in nalivi, vsled česar so vode zelo narastle. — Dne 23. t. m. je po vsem Koroškem zelo močno deževalo. Na gorah je novi sneg, povsod občutno hladno, vse to — o kresu!

k Država je kupila velike tovarne za celulozo pri Beljaku in Haleinu na Solnograškem za 12 milijonov kron. Bo-li potem kaj več in cenejšega papirja tudi za naše časnike?

k Samoumer v zaporu. Poročali smo pred kratkim, na kak huše kot zverinski način je na Dobrovi pri Berovljah posestnica Wieser ob belem dnevu s sekuro ubila svojega moža. Sama se je po groznem dejanju hotela zastrupiti ter so jo našli nezavestno v domačem uljaku. Prepeljali so jo v zapore boroveljskega sodišča. Dne 22. t. m. je obsodila samo sebe. Ob 5. uri zjutraj jo je obiskal še zdravnik, malo pozneje so jo našli mrtvo. Obesila se je bila z rjuho na oknino mrežo. Strašen konec še ne dolgo poročene dvojice.

k Za »Linhartov fond« zbira doneske ptujski Orng. V zadnji seji se je taka prošnja predložila celovškemu občinskemu odboru. Čemu bo sulžila ta zbirka, ne povedo, toliko pa vemo, da nemškutarije ne bo pravila na konja.

— **Stavka v Možici.** Iz Možice in Črne na Koroškem se poroča: Delavcem je popolnoma zmanjkalo živil in niso mogli več delati; nenadoma je izbruhnila 26. m. m. stavka. Delavski zastopniki so šli k vojaškemu upravitelju ritmojstru J. Popperju, katerega je zastopal narednik Steindorfer. Zahtevali so živeža in boljše plačo. Steindorfer je precej brzojavil višjim oblastem. Delegatom so naznanili, da živil ni mogoče dobiti, delavstvo pa gre lahko delati h kmetom, da se v času pomanjkanja preživi. Večina delavstva res dela na kmetih. Dne 31. m. m. je pa razglasilo poveljstvo delavskega oddelka, naj se prične 1. t. m. precej delati in se grozi s strogo kaznijo tistim, ki bi še stavkali.

k Razno. V celovško bolnišnico so prepeljali 11letnega bajtarjevega sina Jan. Kovačiča od Sv. Lucije pri Tolminu. Na polju je našel nabasano patrono in se ž njo igral. Ko jo je hotel razbiti s kameonom, je razletela in mu raztrgala desno roko. — »Bauernbund« je dne 16. t. mes. zboroval v Greifenburgu. Med drugim je govoril Schumy o gospodarstvu med vojsko. To on pač najbolje zna! Pomagal mu je urednik Lackner, ki je strašil s »pan-slavizmom«. Revolucionirali so v prvi vrsti zoper Jugoslavijo. — Pri Malem št. Vidu, občina Važenberg, je smrtno ponesrečil posestnik Jož. Dreier. Ko je hodil po noči od nemške pevske vaje domov, je padel čez cestni obronek in obležal mrtev ob cesti, kjer so ga našli drugega dne.

Primorske novice.

p Krinja v Istri. 23. junija popoldne je toča tudi v Istri neusmiljeno rekvirirala. Vse je pobila na polju od Pazina do Kringe. Ljudstvo zre nemo to neizmerno škodo. Kringi je za sedaj milostno prizanesla. Sicer letos lepo kaže na polju. Trte, katere niste uničili filoksera in lanska huda suša, so polne grozdja; sena tudi obilno; no, velika večina župljanov bo pojedla strmino do nove turšice. Ako ne bo turšice, bo zopet post do druge žetve. Do zdaj se je toliko trave pojedlo, kakor nikdar poprej in še brez zabele. Tako slabega leta ne pozabijo ljudje do sodnega dne. — Iz Kringe je otrok na prehrani v banovini do 50. Gre jim dobro. Večna hvala dobrim in plemenitim ljudem!

p Sklep šolskega leta na c. kr. slovenski gimnaziji gorški — (zaposlovalni tečaj v Trstu). V petek se je zaključilo na tem zavodu šol. leto z zahvalno službo božjo. Uspeh je povoljen. Vseh dijakov skupaj je bilo vpisanih 218 in sicer v I. a in I. b razredu 116, v II. 44, v III. 23, v IV. 13, v V. 7, v VI. 9 in v VII. 6. Maturo je napravil 1 eksternist. Proforski zbor je bil tako-le

Ali hočeš

še zadnji trenutek pomagati državi? Dvigaj se takoj in hiti podpisati 8. vojno posojilo. Država Te kliče, stori svojo dolžnost. Zadnje minute potekajo.

sestavljen: Voda prof. Andrej Ipavec, profesorji Martin Mastnak, Fran Povšič, dr. Karel Pirjevec, dr. Leopold Čermelj, dr. Fran Mischitz, Robert Kenda, Vid Mosche, pater Otoc Kocjan, dr. Andrej Budaj in dr. Joža Lovrenčič.

Odlični slovenske goriške gimnazije v Trstu. Odliko so dovršili razred sledeči učenci: v I. a razredu Furlan Ivan iz Kopra, Jurka Leopold iz Rihemberka, Mačus Maks iz Trsta, Smrdel Ivan iz Trsta, Skrinjar Nikolaj iz Povirja, Schmidt Danilo od Sv. Ivana, Žigon Ivan iz Ajdovščine, Grmek Angela iz Trsta; v I. b razredu Čuperla Melhior iz Koludrovice, Grželj Karel iz Trsta, Kreševič Ivan iz Trsta, Vidav Bogomir iz Opčin; v II. razredu Santic Placid iz Škodnja; v IV. razredu Plesničar Angel iz Gorice.

Na c. kr. pripravnički za srednje šole v Trstu se bo vršilo vpisovanje v prvi letnik za 1918/19 v nedeljo, 14. julija t. l., od 9. do 12. ure dopoldne. Sprejemajo se učenci, ki so dovršili z uspehom drugi ali tretji razred ljudskih šol. K vpisovanju morajo priti v spremstvu staršev ali njihovih namestnikov in prinesiti s seboj: 1. krstni list, 2. spričevalo o cepljenih kozicah, 3. izkaz, da so zdravi oči in 4. zadnje šolsko spričevalo. Z ozirom na to, da nekateri učenci ljudskih šol pred zaključkom šolskega leta odhajajo iz Trsta, se bodo za te vršile prijave v torek in sredo, 2. in 3. julija, od 9. do 11. ure dopoldne.

Na zaposlovalnem tečaju c. kr. goriških učiteljskih v Trstu se je šolsko leto zaključilo 28. t. m. s slovesno šolsko mašo. Izdala so se državnoveljavna izpričevala. Zavod je obiskovalo 54 gojencev in 73 gojenk. Od teh je bilo odlično usposobljenih za vstop v višji razred v pripravljalnem tečaju 5, v prvem letniku 7, v drugem 3, v tretjem 0; usposobljenih 18, 21, 20, 11, ne-usposobljenih 9, 1, 0, 0. Ponavljalni izpit je dovoljen 5, 6, 2, 0 gojencem oziroma gojenkam. Vsled bolezni ni bilo izprašanih 2, 2, 0, 0 gojenk. Vsi četrtoletniki so pripuščeni k zrelostnemu izpitu, ki se je pričel 28. t. m. popoldne.

Za uboge slovenske gimnazijske dijakke v Trstu so darovali vč. gg. župniki B. Nemec v Zgoniku 40 K, Fr. Švara v Šempolaju 40 K, A. Furlan v Sv. Križu 20 K in A. Martelanc na Proseku 20 K. Bog povrni!

Mrtvega novorojenčka so dobili v petek, dne 28. t. m., na pokopališču v Sv. Križu na Vipavskem.

Za sirote.

Danes nam je jasno, da so padli vsi kakorkoli imenovani vzroki grozne vojske in ostal pa je prvi — izvorni, korenina vsega socijalnega zla. Ta pa je: »Materija je vse — človek — nič.« Vsa velika skrb se je v predvojski dobi obrnila v snov — v materijo: Denar in blago. Tako je delal posameznik, tako države — in sedaj se ta princip izvaja s krvavo doslednostjo: Človek plava v krvi — gine vam — in kralj-denar je prišel ob kredit, da se ga slednji brani in je bolj vesel litra pšena kot pesti bankovcev. Pred vojsko je svetovni red postal protinatore, protibožji, zato ta izbruh, zato ta grozni vesoljni potop v krvi, usmiljenja nič, pravice nič, svobode nič, ljubezni je zmiznila. Strahote polna šola za vse človeštvo. Bodimo dobri učenci te trave šole in se zavedimo, da je naša dolžnost, ker smo ljudje, še bolj, ker smo kristjani in najbolj, ker smo udje katoliške cerkve, da takoj, že v tem hipu in v bodočnosti posvetimo več ljubezni in skrbi človeku sploh, najbolj pa tistemu ubogemu človeku, ki nima nikogar, da bi zanj skrbel, sam pa zase še ne more skrbeti: Za tega človeka, nabogljenežnega in zapuščenega, lačnega, bosega in nagega, brez ljubezni, brez vzgoje, za tega vso našo skrb, da mu otmemo dušo in telo, da ga rešimo domovini, da ga naredimo koristnega uda človeške družbe — vse za naše sirote!

»Reveže boste vedno imeli med seboj,« nas je opozoril Zveličar. Med reveži najrevnejši so otroci-sirote. Vedno jih je bilo nekaj, da, zadosti — toda ta vojska, ki mori dan za dnem tisoče očetov na bojiščih, doma pa kosi stotine mater, ki so izžete od bede in stradanja in omagajo vsakemu navalu bolezni — ta vojska nam rodi sirot na tisoče. Ali naj človek-kristjan, ali naj cerkev-nevesta Tistega, ki je otrociče tako ljubil, gleda, kako te uboge sirote rastejo brez vzgoje, brez ljubezni, zbegane, zaničevane — rastejo po vojski v novo vojsko nesrečnih ljudi, ki bodo sami vsi nesrečni — onesrečevali, kjerkoli bodo. Ne moremo, ne smemo. Naša sveta dolžnost je, da se strnemo vsi v eno veliko armado, ki bo vodila novo vojsko — ne

vojsko meča in smrti, ampak vojsko ljubezni in življenja. Vsakega, ki ima malo in ki ima mnogo, bodi geslo: za sirote!

Res je, da sedaj sirote dobivajo še državno podporo in oskrbo. Takisto je res, da je ta že pičila in hladna — ali še bolj grozna resnica je to, da bo ta po vojski še ne popolnoma, pa vsaj deloma prenehala in tedaj se nam bo odkrilo vse morje gorja, ki ga sedaj vsi v nekaki plašni omotici živeči komaj slutimo. Za tisto uro moramo biti pripravljeni, za sirote mora biti streha zgrajena sedaj. Da se to omogoči, se je ustanovilo v to svrhu v torek dne 25. t. m. v Ljubljani društvo z naslovom: »Škofijsko društvo za varstvo sirot.«

Doslej sta delovala za sirote »Patronat Vincencijeve družbe« in »Dobrodelnost«. Patronat je oddajal sirote v razne otroške zavode, ali pa jih je izročal zanesljivim osebam, da so jih vzgajale. Med vojsko je kupil v Št. Vidu pri Ljubljani hišo z vrtom in jo je začel predelavati in prirejati za sirotišnico. Letos bo dovršena in v začetku septembra, tako upamo, bo že mogoče vanjo sprejeti nekaj sirot. Vodile jo bodo šolske sestre, ki oskrbujejo tudi Marijanišče. »Dobrodelnost« je med vojsko otvorila svojo sirotišnico, v kateri vzgajajo okoli 20 sirot. »Škofijsko društvo za varstvo sirot« bo prevzel sirotišnico in sirote obeh imenovanih društev in bo skušalo, svoje delovanje še bolj razširiti.

Vse delo za sirote in zanemarjene otroke pa je odvisno od tega, kako ga bodo podpirali država, dežela in verniki ljubljanske škofije. Društvo pričakuje od vseh teh treh činiteljev izdatne podpore. Zlasti se obrača do prečastite duhovščine in jo prosi, da bi ne nehala trkati na dobra srca v cerkvi in zunaj cerkve in jim priporočati, naj se z obilimi doneski spominja tistih, o katerih je rekel Kristus: »Kdor sprejme katerega takega otroka v mojem imenu, mene sprejme.« Kako lepo delo krščanske ljubezni bi bilo, ko bi posamezni premožnejši Slovenci sprejeli nase vse stroške za to ali ono siroto v sirotišnici! Tako naložen denar bi nosil visoke obresti in se ne bo nikdar zgubil.

Vabimo vsa dobra srca, da pristopijo društvu kot člani. Ustanovni člani plačajo enkrat vsaj 200 K. Redni član more biti vsak katoliški kristjan (moški in ženske), ki je prekoračil štirinajsto leto in plačuje letno 10 K. Podporni član je vsak, ki podpira društvo z radovoljnimi doneski.

Gospode duhovne pastirje prosimo, da blagovolijo zbirati člane in članarino in pošiljati imena članov, članarino in druge darove »Škofijskemu društvu za varstvo sirot« v Ljubljani. Ob tej priliki se bodo čč. župnim uradom poslale tudi društvene položnice.

Ponavljamo in prosimo še enkrat: Naj ne bo naš klic glas vpijočega v puščavi. Naš narod je mnogo daroval v tej vojski. Ali še lažje darujete, ako natančno veste, kam gre vaš dar. Sirotišnica v Št. Vidu potrebuje še notranje uredbe. Dokaj tisočakov bo za to potreba. Odprite srce in roke! Rešujmo in otmajmo svoj rod, ohranimo vsaj seme izkrvavelih bratov, bodimo Kristusovi v dejanju in resnici.

Za odbor:

Ign. Nadrah, kanonik, predsednik.
Tomaž Tavčar, mestni kaplan, tajnik.

Prosveta.

pr Jan. Pogačnik: Lavretanske litani-je, op. 14. — Te ravno kar izišle litani-je treba pristižati boljimi vrstami. Zložene so za solista-baritonista, ki ga spremlja-jo orglje, in za mešani zbor. Cel njih ustroj je tak, da bodo brezdvomno vsakomur ugajale. Opozarjam zlasti na obilico zelo lepih invokacij od »Sveta Marija« dalje. Glede orgljskega stavka pripominjam, da naj organist na mestih, kjer stoji opazka »Org. sostavno«, igra zgornji del sistema oktavo nižje. Tudi bo ponekod umestno podloženo besedilo ritmično nekoliko drugače preurediti, zlasti pri »Mati Kristusova« in »Mati Stvarnikova«. — Skladba se naroča v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in pri g. skladatelju v Idriji. Posamezni iz-tisi so po 50 vinarjev. — Stan. Premrl.

pr Historično slovnico slovenskega jezika, ki jo je spisal prof. dr. Štekelj, je predložilo zgodovinsko društvo v Mariboru visoki jugoslovanski akademiji v Zagrebu s prošnjo za podporo. Kakor se sedaj poroča, je akademija slovnico pregledala in določila večjo subvencijo, ki pa še vedno ne zadostuje, ker so ostali domači zavodi in slovenski rodoljubi večinoma gluhi. Čeprav so se oglašali v začetku naročniki res precej hitro, je njih skupno šte-vilo še vendar prav nizko. Želeti bi bilo,

da se še drugi oglase vsaj sedaj, ko jim tudi podpora akademije jamči, da bo knji-ga res obogatila našo znanost.

pr »Luč«, almanah hrv.-slov. kat. nar. dijaštva. — 1918. — Uredila Jože Stabčej in Josip Stipančič. — Končno je dotiskana knjiga, ki je pričakujete naša in hrvatska javnost z radostjo in veseljem. Ne dvomi-mo, da je delo nam vsem v čast in po-nos. Nič manj kot 46 sotrudnikov je po-ložilo v knjigo svoje misli, iskro našega časa, da užgejo v nas goreči plamen dela in ljubezni. Ako ima knjiga naslov dijaš-škega almanaha, je to le po imenu, nika-kor pa ne po vsebini. Zraven pa se še odlikuje po vseini zunanosti in opremi. Celotno delo je odsev dr. Krekovega vele-uma, ki so mu posvetili njegovi fantje knji-go v znak hvaležnosti in ljubezni. Zato pa naj ne bo zavednega Slovence, ki bi si ne naročil znamenite knjige. Ker pa se spre-jemajo naročila le v omejenem številu, sve-tujemo, da se z naročilom vsakdo požuri, ker drugače se njegovi želji ne bo moglo več ugoditi. Cena je 6 K, za dijače 3 K, ki se naj pošljejo z naročilom vred na na-slov: dr. Stjepan Markulin, odvjetnik, Za-greb, Kurečeva ulica 3. — Da pa se lahko sleherni prepriča o resničnosti naših bes-ed, navedemo celotno vsebino: Članki: Jože Plot: Poslanica pred svidenjem. — Vičentije Mikša: Majci. — Ivan Dolenc: Dr. Krek in naše svetno izobraženstvo. — Ljubomir Maraković: Pismo na bojišče. — Narte Velikonja: Bela vrtnica. — Dr. Đuka Kuntarić: S drom J. E. Krekom u Beču. — Jože Stabčej: Zabrisani listi. — Vid Blažin-čič: Petar Neznani. — Dr. Maničin: Kul-turno tekmovalje. — Slavoljub Kürschner: Povratak. — Fr. S. Šegula: Profesor Ant. Bezenšek in jugoslovanska stenografija. — Antun Matasović: Najslada. — Jože Sta-bčej: Za ali proti? — Nedjelko Subotić: San gorske noči. — Ivan Stanovnik: Dijaška organizacija. — Dr. Stjepan Pelz: Uspo-mena na dr. Kreka. — Jože Plot: Gospa in gospod. — Narcis Jenko: U ono vrije-me... — Dr. Đuka Kuntarić: Organizacije socijalnog rada i općine. — V. Grmović: Modre planine. Neispevana pjesma. — E. B.: O imperizmu. — Čedomil Čekada: Oda branima između tisuća. — Pavao Ma-tijević: Isus i apstinencija. — Narte Vel-ikonja: »Deveta dežela«. — Josip Andrić: Hrvatska katolička književnost. — Kaštelanski vitez: Kod šumskog izvora. — Mar-ko Vunić: Za učiteljsku organizaciju. — M. Tugomir Tepešić: U tudini. — Jože Plot: Malenkost. — Josip Andrić: Glazba roda moga. — Mab: Jedan pjesnik »Luč«. — O. Leonardo Kalac: Dr. Janez Krek kao profesor filozofije. — Ljubidrag Gar-čina: S podaljša. — Pesmi: Isidor Poljak: Prometej. Na svetim vodama. Lanci. Pla-nite b'jeli ognjevi duše! Djevici sniježnoj. Posjeta. Divovi. — Zvonimir Vijolić: Lju-bičić: Sloboda — zadnja boginja. Dva in-timna akorda. Sablastima. — Ljudevit Mat-ković: U čežnji. — Jože Plot: Sonet sa-mote. Ob oknu. Žrtve. — Vičentije Mikša: Bilo je bolno. — Nonca: Pod pendžere. U staroj sobi. — V. Bitenc-Radoš: Kyrie elei-son. — Pavao pl. Gvozdanović: Večer. — Stjepan Gruber: Slap. — Viktor Mlinarić: Slutnja. — Ljuba Pavić: U jesen ranu. — M. Blašković: Hriste, dodi! U polju. — Žitomir: Nereide. — Vrlinov: Ljetno jutro. Mečava. — Posatsky: Ti. — Dušan K. Pe-trović: Vjeri. — Nando: Čuj, kad kroz noć... — Bolsky: Iz »Južine«. — N. Ko-celjsky: Poslednji akord. — Književnost. Vladimir Nazor: Pabirci (Dyo Jota). — Fr. Albrecht: Mysteria dolorosa (Jože Stabčej). — Antonio Fogazzaro: Doniele Cortis (Dr. Kuntarić). — Ivan Cankar: Podobe iz sanj (Jože Stabčej). — U. Donadini: Sablasti i Vijavice (Dyo Jota). — Jeronimsko druš-tvo hrvatskom narodu (Dr. Kuntarić). — René Bazin: Gruda umira (A. K.). — Yves le Querdec: Pisma seoskog župnika (Dr. Kuntarić). — Fran Milčinski: Ptiki brez gnezda (Jože Stabčej). — Fran Milčinski: Tolovaj Mataj (Jože Stabčej). — Milko Ce-pelić: Spasavajmo narodno naše tkivo i vezivo (Dr. Kuntarić). — »Omladina« (S. G.). — Jože Debevec: Vzori in boji (Jože Stabčej). — »Jeka od Osijeka« (Dr. Kuntarić). — Antonija Štupca: Učna snov (Jože Stabčej). — Bilješka. — Priloga: Slika dra Jan. Ev. Kreka.

Razne novice.

r Izvoz v Ukrajino. Kakor poročajo češki listi, je pridrl nekaj vojnih dobičkarjev in oderuhov, večidel židov, iz Ukrajine v Bukovino in v Galicijo, kjer so izvršili v orjaškem obsegu nakup vsakovrstnega blaga, čigar cene so s tem neizmerno poskočile. Za vse, kar jim je pa-dlo v roke, so plačali bajne vsote. Poseb-

no so planili po obutvi, perilu, obleki, po-sodi in sploh po vsem, česar v Ukrajini primanjkuje. Za obutev so plačevali take cene, da so poskočili čevlji in čizmi za 200 do 300 odstotkov. Perilo in bombaže-vo blago so preplačevali za 500 odstot-kov. Ti spekulanti so odposiljali več ted-nov brez ovire nakupljeno blago preko meje v Ukrajino. Šele zadnji čas so obla-sti zaprle mejo. V Črnovicah so našle svil-natega blaga, katero so zgoraj omenjeni oderuhi in sleparji nagrmadili in pripra-vili za prevoz v Ukrajino, za dva milijona kron. Tega blaga niso mogli več odpraviti v njih obljubljeno deželo. Ti židovski sle-parji so nakupovali svilnato blago tudi na Dunaju, tako da je sedaj tudi na Dunaju svila silno in hitro poskočila.

Cenjenim naročnikom!

Prvo polletje 1918 se je približalo koncu, in že iz površno sklenjenega raču-na za to dobo smo se prepričali, da z do-sedanjo naročnino žal pri najboljši volji nismo mogli doseči onega razmerja med dohodki in izdatki, ki je nujno potrebno za nadaljni obstoj naših časopisov. Potre-bščine za tisk in upravo se z vsakim mes-cem tako izredno podražujejo, da redni proračun za več mescev sploh ni več mo-goč. Iz tega razloga seveda tudi ni mogoča določiti cene časopisju za celoletno dobo. Pričetkom julija smo torej prisil-jeni dvigniti ceno »Slovenca« za nadalj-nih 10 kron na leto za cenj. poštno naroč-nike, in znaša od dne 1. julija 1918 dalje naročnina

po pošti:

za en mesec K 4.50
» četrta leta » 13.—
» pol leta » 25.—
» celo leto » 50.—

V Ljubljani na dom prejemant

za en mesec K 4.—
» četrta leta » 12.—
» pol leta » 24.—
» celo leto » 48.—

Sobotna izdaja za celo leto

10 K.
Posamezne številke veljajo odslej po 30 vinarjev.

Cenjeni naročniki, ki so že obnovili naročnino od 1. julija dalje, naj nam izvo-lijo doposlati doplačilo posebej ali pa pri prihodnjem plačilu naročnine.

Aprovizacija.

a Petrolej za čevljarje, krojače, šivilje in hlepe se bode nakazoval v mestni po-svetovalnici v torek, dne 2. julija od 9. do 12. ure dopoldne. Ti obrtniki morajo pri-nesti s seboj rdečo legitimacijo, s katero prejemajo izkaznice za živila. Vsi drugi prosilci za petrolej pridejo pozneje na vrsto. Čas izdaje prejemnic za druge upra-vičenice se objavi v listih.

Zgubljeno - najdeno.

Zgubljena je bila v soboto popoldne v Prečernovi oziroma Wolfovi ulici srebrna damska ura z zapestnico. Pošteni najditelj naj jo odda proti nagradi pri policijskem ravnateljstvu.

Našla se je majhna zlata zapestna veri-zica. Lastnik naj se zglaš v deželnem dvor-cu v sobi štev. 68 ali pa pri vratarju Jeranu istotam.

Zgubila se je v soboto na Vodnikovem trgu črna usnjata ženska ročna torbica. Pošteni najditelj naj jo odda proti nagradi Sv. Pe-tra cesta štev. 3.

— Prošnja. Kdo izmed tistih, ki so se vrnili iz ruskega ujetništva, mora dati kaj podatkov o Francetu Šturm, Iževski za-vod — Kontora — Aypers Sklad No. 1 — Viacki gubernija Moskau — Kazanij — Eisenbahn. Zadnjič je pisal pred šestimi meseci. Kdor bi slučajno kaj vedel o njem, naj blagovoli proti odškodnini sporočiti njegovi ženi Franciški Šturm, Gor. vas nad škofjo Lo. o.

— Begunska družina, katera biva se-daj na Nizjem Avstrijskem, bi rada prišla na Kranjsko, in sicer kot delavna moč na kako kmetijo ali pa vzela kako posestvo v najem. Pojasnila daje Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani, Dunajska ce-sta štev. 38., I.

— Obvestilo. Tvrdba Vaso Petričič nasl. I. S a m e c naznanja svojim c. odje-malcem na debelo in drobno, da ostane trgovina zaradi počitnic trg. osobja in na-kupovanja novega blaga celi mesec julij zaprta. 2228

Proda se
nova obleka
za večjega gospoda. Ljubljana, Hra-nova ulica 7, prtiličje desno.
V najem vzamem ali na račun
GOSTILNO
v Ljubljani ali na deželi pri glavni cesti. Ponudbe pod šifro »gostilna« na upravništvo Slovenca.

METLE
v poljubnem številu, krtače za ribanje, krtače za likanje, za snajenje čevljev in obleke, najboljše vrste, po tovar-niški ceni na debelo.
Zvonimir Tudja, Zagreb, Petrinjska ulica 23.

Kupi se
vila ali majhna hiša.
Ponudbe na upravo lista pod »Mira.
Kdo prodaja domačinu
zemljišče
na Goriškem za približno ceno 7000 K.
Ponudbe pod »S. K.« na upravo lista.

Trgovina
H. Kenda v Ljubljani
ostane zaprta od 1. julija do 15. av-gusta t. l.
2243
Proda se pet let star konj
in kobila, stara osem let.
MARIJA ZDESAR, Brdo 18 pri Vičr-

PRODA SE
posestvo
v zelo prometnem kraju na Gorenj-skem. Isto obstoji iz hiše, gostilne in gospodarskih poslopj. Električna raz-svetljava. Proda se skupaj ali pose-mzno. Pripravno za več obrtov. Na-slov pri upravi Slovenca pod št. 2153.

Zahvala

Oh prebitki izgubi našega iskreno ljubljenega sina, oziroma brata

Augusta Heuffel
poddesečnik 2. gorsk. str. polka
se tem potom najskrenejše zahvalujemo vsem sorodnikom in prijateljem posebno pa preč. duhovščini na Viču za tolažila in zadnje spremstvo nepozabljenega sina.

Zalujoči ostali.

Potrtega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskreno ljubljeni

Tone

danes 28. junija 1918 ob 6. uri popoldne v 16. letu starosti umrl. Pogreb bo 30. junija ob 4. uri popoldne.

Sv. maše zadušnice se bodoje brale v Semiču in pri sv. Duhu. Semič, dne 28. junija 1918.

Zalujoča rodbina Bukovec.

2251

Išče se pridna, močna zelo moralčna

DEKLA

ki se razume na rejo svinj in kuretine. Prepisi spričeval (ne originali), in npr. stvarno spričevalo župnika naj se pošlje na oskrbnišvo Banski dvor, Vinica pri Ormožu, Hedviga Schweiger.

Pisalni stroj

gov. prodam takoj. Ponudbe prosim na poštini predal št. 143, Ljubljana.

Meblovana soba

s posebnim vhomom se s 1. julijem odda samo gospodu. Kje, pove iz prijaznosti uprava Slovenca pod št. 2181.

ISČE SE za slovensko rodbino, začasno na služkinja.

Plača po dogovoru. Hrane dovolj. Ljubljana od 2. dek. se zahteva. Vpraša se pri upravi »Slovenca« pod št. 2187 ali pa Hrenova ulica št. 14, Bogataj.

Kupita se dva

stroja za izdelavo nementnih strošnikov. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod J. K. 2192.

Žvep o za sode

1 zavoj 20 kosov K 7— ter beli in črni sukanec (cvirni) razpošilja po poštenu povzetju A. KREPEK, Maribor, Bismarkstr. 19.

Kupim dobro ohranjeno zlati tor omara za knjižico deloma z denarjem, deloma z BELO MOKO. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2231.

Naznanilo.

S tem si usojam slavnemu občinstvu vljudo naznaniti, da se od 1. julija dalje dobi

v kavarni Tratnik
izborna bela kava, čokolada z mlekom, kakao, malinovci, limonada, pivo itd. v najboljši kakovosti in ob najpazljivejši postrežbi.

Za mnogobrojen obisk se priporoča 2221 z velepospotovanjem plačilni natakar RUDL.

Obvestilo.

Svojim cenj. odjemalcem prijazno naznanjam, da radi pomanjkanja blaga ostane moja trgovina v mesecu juliju ZAPRTA. — S spoštovanjem 2219 modna trgovina PERO STERK, LJUBLJANA.

Rižve melle

in železni mlini za zrnje se dobijo po najnižjih cenah pri **Kmetijski zadrugi** Rače, Štajersko.

Mlinice, slamoceznice, pepelnice, sadni mlini, sadne in vinske strelce, najnovejši ročni mlini in mlini mlijskega stroja se lahko ogledajo in kupijo pri **FRANC HITTEL** založba poljedelskih strojev, LJUBLJANA, Martinova cesta št. 2.

Izdala konzorcij »Slovenca«.

ličenec

za žagarsko obrt, nad 16 let star, pošten in močan, se sprejme proti primerni plači, prosti hrani in stanovanju pri **MIHAELU TERBOVC**, Radeče pri Zidanem mostu.

Priporočamo trdko

Jos. Petelinc v Ljubljani

Tovarniška zaloga živalnih strojev, njih posameznih delov, igel in olja ter potrebnih za šivilje in drugega galanterijskega blaga.

Šivalni stroji raznih sistemov in oprem na razpolago, se garantirano staro blago.

Sv. Petra nasip št. 7, blizu frančiškanskega mostu levo ob vodi, tretja hiša.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi :: oljate portrete na platno :: izvršuje umetniško po vsaki fotografiji

Davorin Roušek

prvi fotografski in povečevalni zavod

— V LJUBLJANI —

KOLODVORSKA ULICA št. 34 a.

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perilo. 1 lonček za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K poštne prosto. — Prodaja in razpošilja lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven rotovža. 1212

Ne zamestite denarja!

Ne kvarite oblek

z različnimi vojnimi barvami!

Nudim Vam edino zanjamo dobro, trpežno in blagu neškodljivo

barvo za obleke

iz najstarejše in največje tovarne za barve. Na stotine priznanih pisem vsakemu na razpolago.

Razpošiljam samo I. vrste

v sledečih barvah: črna, modra, temno zelena, rdeča, temno rdeča, vijoličasta, siva, ružjava in rumena. — Da se na pravi temno modra, se dá polovico črne, polovico modre.

Na zahtevo slovensko navodilo.

100 zavojev 50 kron.

500 zavojev po 45 K za 100 zavojev.

1000 zavojev po 40 K za 100 zavojev.

Poštne prosto pošilja 2207

Rudolf Cotic

Urtnika

Rdečo detello,

repno seme,

špinačo,

motovilce in vse druge

semena za jesen

priporoča

Saver & komp.

praj Peter Lassnik,

Ljubljana, Wolfova ulica.

Kupujemo

suhe gobe, prazne

ureče in vse vrste

doma pridelana

semena.

Močni mlini za žito (mlini za moko)

za drobljenje in fino mletje vseh vrst žita. Enostavni, pa zelo trpežni in izdržljivi, skoraj neporušljivi, z izmenljivimi ploščami iz trde kovine. Cene brez podstavka z zavojno: 2 zametnih košic v želi okoli 12 kg 120 K, z ročico v želi okoli 7 kg 100 K. Opošilja se z Dunaja proti predplačilu ali po povzetju. Dobe se takoj pri E. Wolfsohn, Dunaj II., Obermüllnerstrasse št. 17.

Zastopnik se iščejo.

SIGORIN

zatre čudovito naglo stenice

vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Vsa naročila naj se naslavljajo naravnost na:

Lekarna »pri upanju« : **Pacs 16,**

Apotheke »zur Hoffnung« **Opotoko.**

Ljubljana, Martinova cesta št. 2.

Izdala konzorcij »Slovenca«.

Odgovorni urednik: Josip Gostinčar, državni in deželni poslanec v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Ans Puhar, posestnik vdova, naznanja v svojem in svojih otrok Leo:ofca. Franje por. Jakiš in Josipine imeau, da je njen dobri in skrbni svak oziroma stric, gospod

Leopold Puhar star.

posestnik in izdelovalec mlinskih kamnov

danes 30. junija ob pol 12. uri popoldne po kratki in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 91. letu starosti mirno v Gospodu zaspal. Pogreb predragega nam rajnika bo v torek, dne 2. junija ob 5. uri popoldne.

V Kranju, 30. junija 1918.

Potrtega srca naznanjamo žalostno vest, da se je vsled sklepa Božje Previdnosti naš dobri mož, oziroma oče in brat

Jože Virant,

posestnik, trgovec in župan občine Vel. Lašče

po daljši bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče komaj 46 let star, danes popoldne preselil v večnost. Pogreb dragega pokojnika bo v torek, 2. julija ob pol enajstih dopoldne.

Vel. Lašče, 30. junija 1918.

Ivanka Virant, roj. Rigler, žena.

Marija Glinšek, roj. Virant, sestra.

Joško Virant, sin.

Sprejme se dekla

za domača kmetijska dela proti dobri plači. Hribar Marija, Rudnik 47 pri Ljubljani. 2215

Iščem hlapca

za takoj, vestnega in pridnega v starosti 35—45 let, vajenega konjem in živini ter za vsa gospodarska dela sposobnega in treznega. Popolna oskrba v hiši, plača po dogovoru. 2244

Razne pletenine

(n. pr. jerbasi vseh vrst),

sušilnice

za zelenjavo in sadje, in razne druge

stroji

kmetijske potrebščine

se dobijo pri

Kmetijski zadrugi, Rače, Staj.

Prijave za VIII. avstr. vojno posojilo

sprejema po originalnih pogojih ter daje tozadevna pojasnila

Podružnica c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani. 1908

Opravična številka Nc VIII 157/18

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani odd. I. je — po prošnji lastnika gda. Jerneja Pirnat, trgovca v Ljubljani, Martinova cesta št. 8, na prodaj po javni dražbi sledeča nepremičnina, za katero se je ustanovila pristavljena izključna cena in sicer posestvo vlož. št. 206 kat. obč. Moste, obstoječe iz hiše št. 26 z dvoriščem in gospodarskim poslopjem (parcela št. 540.8), vrta parcel št. 540.7 in njiv parcel št. 540.4, 540.5 in 137/10, za katero se je ustanovila izključna cena v znesku 50.000 K. Dražba se bo vršila 8. julija 1918 ob 3. uri popoldne na licu mesta v Zelenci jami, Ljubljanska ulica št. 26. Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo. Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno. Dražbeno izkupilo je položiti v roki sodnega komisarja. Dražbene pogoje je mogoče vpregledati pri c. kr. notarju dr. Karlu Schmidinger v Ljubljani, Sodna ulica št. 11.

C. kr. okrajno sodišče odd. I.

Ljubljana, dne 25. junija 1918.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju kot olicijelno subskripcijsko mesto sprejema prijave na

po originalnih pogojih:

VIII. avstrijsko vojno posojilo

I. davka prosto 5 1/2 % amort. drž. posojilo a 91.54%.

II. davka proste 5 1/2 % odpovedljive drž. zakladnice a 95.50 %.

Tiskovine za prijavo in pojasnila so strankam brezplačno na razpolago pri naših blagajnah.

Ljudska posojilnica reg. zadruga z neom. zavezo v Ljubljani

sprejema prijave na

osmo 5 1/2 % avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane komunal. K 100.—:

I. davka proste 5 1/2 %, amortizacijsko državno posojilo K 91.54.

II. davka proste 5 1/2 %, dne 1. septembra 1923 odpovedljive državne zakladnice K 95.50.

Lastniki osmega vojnega posojila bodo imeli prednost pred vsemi drugimi pri nakupu predmetov, ki jih bo vojna uprava koncem vojne prodala. Plačalo se bode s tem vojnem posojilom po podpisni ceni.

V edinstveni papirni avstrijskega vojnega posojila se sprejema v brezplačno shrambo in upravo.

Miši, podgane stenice, ščurki.

Izdelovanje in razpošiljanje preiskav, radikalno učinkovitega uničevalnega sredstva, za katero dohajajo vsak dan za vsaj 1000. Za podgane in miši K 2.—; za ščurke K 4.50; tinktura za stenice K 2.—; uničevalce moljev K 2.—; prašek proti mršesom K 1.50 in K 3.—; sem vpadajoči razprševalec K 1.20; tinktura proti nšem pri ljudeh K 1.50; mazilo za uši pri živali K 2.—; prašek za uši v obleki in perilu K 2.—; tinktura za bolhe pri psih K 1.50; prašek proti ušem pri perutnini K 2.—; tinktura proti mršesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 3.—. — Pošilja po povzetju Zavod za pokončevanje mršesa M. Janket, Zagreb, 39, Petrinjska ulica 3, III. 2218

NA PRODAJ je jutri, v torek pop.

par lepih konj

v hlevu »Pri Figovcu« v Ljubljani.

PRODA SE 2 1/2 lita stara

kobila (Poni)

Cena po dogovoru. — Vprašanja na Linhartova ulica št. 14, Ljubljana.

DIJAK SESTOSOLEC SPREJME

instrukcijo

na deželi ali v mestu tekom počitnic proti stanovanju in hrani. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dijak« 2234.

Kocke za juho

1000 komadov . K 26—

Lešniki

5 kilogramov . K 70—

Kavni nadomestek

5 kilogramov . K 55—

poslajen 5 kilogramov . K 65—

razpošilja po povzetju, franco poštnine

Elio Premovich

TRST

Cesta Tiziano 12/4.

ADELA BRECELJNIK

BOGOMIR ČOKELJ

danes zaročena

Ljubljana Trst

29. VI. 1918.

Starejša, pobožna, deklet z dežele

v starosti med 30—40 leti, SE ISČE za neki plemiški grad kot navadna KLJUČARICA. Oglase naj se le take za to službo, ki so zdrave in še niso služile. Doprinesiti morajo spričevalo svojega župnika o moralni neoporečnosti. Pisma naj se naslavljajo na Hedviko Schweiger, Vinica pri Ormožu.

Kupim in plačam

za nove zamaške

za steklenice

K 80—, za

stare zamaške

za steklenice

nezdobljene K 40— za kg, za

zamaške

od šampanjca

dolge, nezdobljene (nikako umetne blago), za komad K 1.—, in jih prevzamem po povzetju brez predloženega vpraševanja. Za VRECE plačujem do K 12— za komad. Na ponudbo se odgovori takoj, eventualno brzojavno.

Leopold MARKUS, Gradec, Josetičig. 1.

Kupujem:

Ies za jame od 12 cm naprej mehak okrogel les, [na nt, smrekovo lubje] lanskoin čreslo letošnje, **kostanjev les** od 10 cm **hrastov les** naprej,

Prosim ponudbe s